

Nr 7.

Godkänd av första kammaren den 15 juni 1916.

Godkänd av andra kammaren den 15 juni 1916.

Riksdagens skrivelse till Konungen, angående regleringen av utgifterna under riksstatens sjunde huvudtitel, innefattande anslagen till finansdepartementet.

(Statsutskottets utlåtanden nr 7, 46, 68, 69, 76, 83, 84, 99, 107, 112 och 140 samt memorial nr 41, 109 och 127.)

Till Konungen.

I avseende å regleringen av utgifterna under riksstatens sjunde huvudtitel, innefattande anslagen till finansdepartementet, får riksdagen för Eders Kungl. Maj:t anmäla följande beslut.

Departementet.

1:o) I den till riksdagen den 14 januari 1916 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Eders Kungl. Maj:t i punkt 1 under sjunde huvudtiteln föreslagit riksdagen att till provisorisk lönereglering för befattningshavare i finansdepartementet, i enlighet med de i statsrådsprotokollet över justitiedepartementens ärenden ovannämnda dag i fråga om provisorisk lönereglering för justitiedepartementet angivna

Bihang till riksdagens protokoll 1916. 14 saml. 7 häft. (Nr 7.)

grunder och på de i samma protokoll förordade villkor, på extra stat för år 1917 bevilja ett förslagsanslag av 7,965 kronor, därav högst 175 kronor må användas till höjning av vikariatsersättning under semester.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, har alltså till *provisorisk lönerreglering för befattningshavare i finansdepartementet*, i enlighet med de i statsrådsprotokollet över justitiedepartementens ärenden den 14 januari 1916 i fråga om provisorisk lönerreglering för justitiedepartementet angivna grunder och på de i samma protokoll förordade villkor, på extra stat för år 1917 beviljat ett förslagsanslag av 7,965 kronor, därav högst 175 kronor må användas till höjning av vikariatsersättning under semester.

2:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts under punkt 2 gjorda framställning har riksdagen för *beredande av ersättning åt en extra föredragande i finansdepartementet* å extra stat för år 1917 anvisat ett anslag av 7,000 kronor.

3:o) I punkt 3 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till arvode åt en särskild föredragande i finansdepartementet samt till ersättning åt vikarie för honom under semester på extra stat för år 1917 bevilja ett anslag av 7,315 kronor.

Riksdagen har, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *arvode åt en extra kanslisekreterare* samt till *ersättning åt vikarie för honom under semester* å extra stat för år 1917 beviljat ett anslag av 5,250 kronor.

De centrala ämbetsverken.

4:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 4 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, för *anställande hos kammarkollegium av en extra advokatfiskal* på extra stat för år 1917 beviljat ett anslag av 6,000 kronor.

5:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 5 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, för *ordnande av vissa till kammarkollegii andra arkivkontor hörande handlingar* på extra stat för år 1917 anvisat ett belopp av 1,500 kronor.

6:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse anmäler, har riksdagen i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts i proposition nr 205 därom framställda förslag till förstärkning av arbetskrafterna hos kammarkollegiet dels för senare hälften av år 1916 med, förutom vad redan vid 1915 års riksdag är medgivet, två adjungerade ledamöter, tre extra notarier, ytterligare två extra tjänstemän i första lönegraden, avsedda för tjänstgöring å kammarkollegiets advokatfiskalskontor, ett extra skrivbiträde i andra graden och två extra skrivbiträden i första graden, dels ock för år 1917 med tre adjungerade ledamöter, en extra arkivarie, fyra extra notarier, ytterligare två extra tjänstemän i första graden, avsedda för tjänstgöring å advokatfiskalskontoret, ett extra skrivbiträde i andra graden och två extra skrivbiträden i första graden, på extra stat för år 1917 under sjunde huvudtiteln beviljat ett anslag av högst 69,275 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under år 1916 av anslaget disponera högst 17,950 kronor.

7:o) I punkt 7 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition om anvisande av medel för ändamålet, som kunde bli förelagd riksdagen, till förstärkning av arbetskrafterna å statskontorets riksbokslutsbyrå bland de extra anslagen under sjunde huvudtiteln för år 1917 beräkna ett belopp av 9,975 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en den 18 februari 1916 till riksdagen avlåten proposition (nr 85), under åberopande av bifogat utdrag av statsrådsprotokollet för finansärenden samma dag, föreslagit riksdagen att för förstärkning av arbetskrafterna å statskontorets riksbokslutsbyrå för tiden från och med den 1 april 1916 till och med den 31 december 1917 med en extra förste revisor och ett extra kvinnligt biträde

dels medgiva, att vad av det för år 1916 beviljade extra anslaget till anställande av en extra revisor å sagda byrå belöper å tiden från och med den 1 april till årets slut må efter Eders Kungl. Maj:ts beprövande användas till sådan förstärkning av byråns arbetskrafter, som nyss nämnts,

dels ock därutöver å extra stat under sjunde huvudtiteln för år 1917 anvisa ett belopp av 9,975 kronor

med rätt för Eders Kungl. Maj:t att därav redan under år 1916 förskottsvis av tillgängliga medel utanordna 2,975 kronor.

Såsom riksdagen i särskild skrivelse anmält, har riksdagen för förstärkning av arbetskrafterna å statskontorets riksbokslutsbyrå för tiden

från och med den 1 maj 1916 till och med den 31 december 1917 med en extra förste revisor och ett extra kvinnligt biträde,

dels medgivit, att vad av det för år 1916 beviljade extra anslaget till anställande av en extra revisor å sagda byrå belöper å tiden från och med den 1 maj till årets slut må efter Eders Kungl. Maj:ts beprövande användas till sådan förstärkning av byråns arbetskrafter, som nyss nämnts,

dels ock därutöver å extra stat under sjunde huvudtiteln för år 1917 anvisat ett belopp av 9,625 kronor med rätt för Eders Kungl. Maj:ts att därav redan under år 1916 förskottsvis av tillgängliga medel utanordna 2,625 kronor.

8:o) Under punkt 8 har Eders Kungl. Maj:ts föreslagit riksdagen att till provisorisk löneroglering för befattningshavare i kommerskollegium, i enlighet med av departementschefen tillstyrkta grunder och på av honom förordade villkor, på extra stat för år 1917 bevilja ett förslagsanslag av 12,345 kronor, därav högst 375 kronor finge användas till höjning av vikariatsersättning under semester.

Riksdagen har, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *provisorisk löneroglering för befattningshavare i kommerskollegium*, i enlighet med av departementschefen tillstyrkta grunder och på av honom förordade villkor, på extra stat för år 1917 beviljat ett förslagsanslag av 12,345 kronor, därav högst 375 kronor må användas till höjning av vikariatsersättning under semester.

9:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 9 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, å extra stat för år 1917 till *förstärkning av arbetskrafterna å kommerskollegii industribyrå*, i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen angivna grunder och på de av honom förordade villkor, anvisat ett belopp av 10,532 kronor.

10:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 10 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, å extra stat för år 1917 till *avlönande av en teknisk konsulent å kommerskollegii industribyrå* anvisat ett belopp av 5,825 kronor.

11:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 11 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till bestridande av kostnader för *handläggning hos kommerskollegium*

av ärenden rörande svenska fartygs registrering m. m. på extra stat för år 1917 anvisat ett belopp av 10,050 kronor.

12:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 12 föreslagit riksdagen att till anordnande av förhandskontroll å fartygs sjövärdighet, i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen angivna grunder, å extra stat för år 1917 bevilja ett anslag å 166,400 kronor.

För ifrågavarande ändamål har sistlidet års riksdag för år 1916 anvisat ett belopp av 163,400 kronor, därav 2,300 kronor avsetts för vikariatsersättningar m. m. inom fartygsinspektionen och 12,900 kronor för ersättning för skrivmaterialier m. m. åt fartygsinspektörerna.

Eders Kungl. Maj:t har nu föreslagit, att nämnda poster skulle höjas, den förra med 800 kronor för att möjliggöra viss förut icke beräknad vikariatsersättning ävensom gottgörelse för vaktmästarbiträde, den senare med 2,200 kronor för beredande av 100 kronors ökad ersättning för skrivmaterialier m. m. åt en var fartygsinspektör.

Beträffande höjningen av posten för vikariatsersättning m. m. inom fartygsinspektionen från 2,300 kronor till 3,100 kronor har riksdagen icke haft något att erinra.

Vad däremot angår den föreslagna höjningen av posten för ersättning för skrivmaterialier m. m. åt fartygsinspektörerna från 300 kronor till 400 kronor för en var av dem, har riksdagen ansett, att man av den korta tid av ej mer än ett år, varunder det ifrågavarande kontrollsystemet tillämpats, ej kunnat vinna tillräcklig erfarenhet för att vara övertygad om den ifrågasatta höjningens nödvändighet.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *anordnande av förhandskontroll å fartygs sjövärdighet*, i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen angivna grunder, å extra stat för år 1917 beviljat ett anslag å 164,200 kronor.

13:o) I punkt 13 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att *dels* till avlönande av ett sjötekniskt biträde hos kommerskollegium m. m. på extra stat för år 1917 anvisa ett belopp av 4,025 kronor, *dels ock* till ersättning för arbetshjälp åt det sjötekniska biträdet likaledes på extra stat för år 1917 anvisa ett belopp av 1,500 kronor.

Till arvode åt ett sjötekniskt biträde hos kommerskollegium har för innevarande år anvisats ett belopp av 3,000 kronor. Enligt det föreliggande förslaget skulle detta arvode höjas till 3,900 kronor varjämte till vikariatsersättning under semester för biträdet skulle anslås ett belopp av 125 kronor.

Då riksdagen ansett tillräckliga skäl för den föreslagna höjningen föreligga, har riksdagen bifallit ifrågavarande framställning, därvid riksdagen dock förutsatt, att de villkor och bestämmelser, som för år 1917 bliva gällande för åtnjutande av å ordinarie stat upptagna löneförmåner jämte provisoriskt avlöningstillägg, i tillämpliga delar förklaras skola gälla för uppbärande av ifrågavarande arvode.

Riksdagen, som i övrigt icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har alltså på extra stat för år 1917 anvisat

dels till beredande av *arvode åt ett sjötekniskt biträde hos kommerskollegium* ett anslag av 4,025 kronor;

dels ock till ersättning för *arbetshjälp åt det sjötekniska biträdet* ett anslag av 1,500 kronor.

14:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts i punkt 14 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *beredande av arvode åt en särskild sjöaklagare hos kommerskollegium* på extra stat för år 1917 anvisat ett belopp av 3,000 kronor.

15:o) I punkt 15 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för utgivande genom kommerskollegii försorg av en periodisk publikation, »kommersiella meddelanden», i huvudsaklig överensstämmelse med fastställd plan, på extra stat för år 1917 anvisa ett belopp av 12,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, för utgivande genom kommerskollegii försorg av en periodisk publikation, »kommersiella meddelanden», i huvudsaklig överensstämmelse med fastställd plan, på extra stat för år 1917 anvisat ett belopp av 12,000 kronor.

16:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 16 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för vart och ett av åren 1911—1916 ägt rum, till beredande av *arvode åt en vaktmästare hos kommerskollegium* på extra stat för år 1917 anvisat ett belopp av 1,175 kronor.

17:o) I punkt 17 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen, att, i avbidan på den proposition om anvisande av medel för ändamålet, som kunde bliva förelagd riksdagen, till förstärkning av arbetskrafterna hos kammarrätten bland de extra anslagen under sjunde huvudtiteln för år 1917 beräkna ett belopp av 41,400 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en den 31 mars 1916 till riksdagen avlåten proposition (nr 188), under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att, till förstärkning av arbetskrafterna hos kammarrätten *dels* för senare hälften av år 1916 — utöver det antal av fyra extra revisorer och fyra extra räknebiträden, som vid 1915 års riksdag medgivits — med ytterligare två extra revisorer och ett extra räknebiträde, *dels ock* för år 1917 med två adjungerade ledamöter, två amanuenser, sex extra revisorer och fem extra räknebiträden m. m., på extra stat för år 1917 under sjunde huvudtiteln anvisa ett anslag av högst 44,200 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan innevarande år därav disponera ett belopp av 3,750 kronor.

Till förstärkning av arbetskrafterna hos kammarrätten för senare hälften av år 1915 och hela år 1916 beviljade 1915 års riksdag på extra stat för år 1916 ett anslag av 33,709 kronor. Den del av nämnda anslag, som avsåg år 1916, utgjorde 28,784 kronor och grundade sig å följande beräkning:

för *kammarrättens domstolsavdelning*:

till 2 adjungerade ledamöter arvoden å			
2,500 kronor	kronor	5,000: —	
» arvoden åt vikarier för de adjungerade			
ledamöterna	»	1,200: —	
» 2 amanuenser	»	3,000: —	
» renskrivningskostnad	»	650: —	9,850: —

för *kammarrättens revisionsavdelning*:

till 4 extra revisorer å 3,000 kronor.....	kronor	12,000: —	
» 4 extra räknebiträden å 1,500 kronor	»	6,000: —	
» semestervikarier för 4 revisorer å 133			
kronor 33 öre	»	533: 33	
» semestervikarier för 4 räknebiträden			
å 100 kronor	»	400: —	18,933: 33
			<hr/>
	Summa kronor	28,783: 33	

Den för innevarande år medgivna förstärkningen av arbetskrafterna å *kammarrättens domstolsavdelning* har ansetts vara behövlig även under år 1917. Beträffande avlöningen för de två adjungerade ledamöterna har densamma av kammarrätten föreslagits till arvode å 3,000 kronor

för dem vardera. Löneregleringskommittén, som i ärendet avgivit yttrande, har emellertid icke kunnat biträda detta förslag och i sådant avseende framhållit, att detsamma grundats på den förutsättningen, att båda adjunktionsförordnandena skulle tilldelas ordinarie tjänstemän i andra lönegraden inom kammarrätten. Kommittén har däremot ansett den möjligheten icke vara utesluten, att på grund av inträffande personalförändringar eller andra oförutsedda omständigheter adjunktionsförordnandena eller något av dem kunde komma att anförtros åt tjänstemän i första lönegraden eller åt extra ordinarie tjänstemän. I sistnämnda fall — om adjungerad ledamot icke vore innehavare av ordinarie tjänst — borde han enligt kommitténs mening komma i åtnjutande av samma ersättning, 5,000 kronor, som uppbares av den adjungerade ledamot i Svea hovrätt, vilkens arvodesbelopp fastställts av riksdagen. Denna ersättning hade ock av kommittén föreslagits för extra ordinarie tjänstemän, vilka erhöle adjunktionsförordnanden i kammarkollegiet; den, som innehade stadigvarande amanuensförordnande, borde givetvis vara skyldig att under adjunktionen avstå hela amanuensarvodet. Vore åter adjungerad ledamot i kammarrätten ordinarie tjänsteman, borde han — oavsett om den ordinarie tjänsten tillhörde andra eller första lönegraden — i arvode åtnjuta allenast ett belopp, motsvarande kammarrättsråds tjänstgöringspenningar, och vara skyldig avstå de med hans egen tjänst förenade tjänstgöringspenningarna. Till arvoden åt två adjungerade ledamöter borde därför beräknas (för att medel skulle vara tillgängliga jämväl för det möjligen förekommande fall att bägge skulle vara extra ordinarie tjänstemän) ett belopp av *högst* 10,000 kronor. Det belopp av 1,200 kronor, som beräknats till förbättrad avlöning åt vikarier för adjungerade ledamöter, vore emellertid avsett att utgå allenast om de adjungerade ledamöterna innehade ordinarie tjänst i kammarrätten. Då under sådan förutsättning arvodet till adjungerad ledamot skulle utgöra allenast 2,500 kronor eller hälften av adjunktionsarvodet åt extra ordinarie tjänsteman, skulle tydligtvis vad som under denna förutsättning besparades å den förenämnda posten 10,000 kronor lämna tillgång till bestridande av kostnaderna för den förbättrade avlöningen åt vikarier för adjungerade ledamöter. I följd därav borde förberörda belopp av 1,200 kronor ej ingå i beräkningen av det för kammarrättens domstolsavdelning avsedda anslagsbelopp.

I enlighet med kommitténs hemställan har Eders Kungl. Maj:t för förstärkning av arbetskrafterna å kammarrättens domstolsavdelning under år 1917 beräknat

till arvoden åt två adjungerade ledamöter	<i>högst</i>	kronor	10,000:—
» » » två amanuenser		»	3,000:—
» renskrivningskostnad		»	650:—
		Summa <i>högst</i>	kronor 13,650:—

Eders Kungl. Maj:ts förslag om förstärkning av arbetskrafterna å *kammarrättens revisionsavdelning* innebär, att revisionspersonalen skulle under tiden från och med den 1 juli 1916 till 1917 års utgång ökas med två extra revisorer och ett extra räknebiträde. Kostnaderna under ifrågavarande tid skulle, utöver vad redan av 1915 års riksdag medgivits för år 1916, bliva följande:

arvoden åt två extra revisorer under senare hälften av år 1916		kronor	3,000:—
» åt sex extra revisorer under år 1917		»	18,000:—
» åt ett extra räknebiträde under senare hälften av år 1916		»	750:—
» åt fem extra räknebiträden under år 1917...		»	7,500:—
semestervikariat under år 1917 för sex extra revisorer		»	800:—
» under år 1917 för fem extra räknebiträden		»	500:—
		Summa	kronor 30,550:—

Beträffande Eders Kungl. Maj:ts räkning av arvodesbeloppen för de adjungerade ledamöterna i kammarrätten har riksdagen icke haft något att invända.

I fråga om den av Eders Kungl. Maj:t begärda förstärkningen av arbetskrafterna å kammarrättens revisionsavdelning har framhållits, bland annat, att revisionens arbetskrafter måste avsevärt ökas för att kunna verkställa den granskning, som föranleddes av den allmänna pensionsförsäkringen. Denna granskning skulle bland annat bestå i en tillsyn över att de debiterade, på olika vägar inflytande pensionsavgifterna i behörig tid och ordning redovisades och tillfördes pensionsförsäkringsfonden. Riksdagen har emellertid uppmärksammat, att förslag framställdes om att debitering, uppbörd och redovisning av samtliga pensionsavgifter skulle ske i samband med kronouppbörd, varigenom antalet redovisningar skulle kunna betydligt nedbringas och följaktligen granskningsarbetet i kammarrätten minskas. Men även om en sådan förändring skulle komma till stånd, torde i allt fall en minskning av revisionens arbetsbörda icke inträda under år 1917. På grund härav och då av den utredning, som i övrigt förebragts, måste anses ådagalagt, att kammar-

rättens revisionsavdelning är i behov av den begärda förstärkningen av arbetskrafterna, har riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts framställning jämväl i denna del.

Riksdagen har alltså till *förstärkning av arbetskrafterna hos kammar-rätten dels* för senare hälften av år 1916 — utöver det antal av fyra extra revisorer och fyra extra räknebiträden, som vid 1915 års riksdag medgivits — med ytterligare två extra revisorer och ett extra räknebiträde, *dels ock* för år 1917 med två adjungerade ledamöter, två amanuenser, sex extra revisorer och fem extra räknebiträden m. m. på extra stat för år 1917 under sjunde huvudtiteln anvisat ett anslag av högst 44,200 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan innevarande år därav disponera ett belopp av 3,750 kronor.

18:o) I punkt 18 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till provisorisk löne reglering för befattningshavare i statistiska centralbyrån, i enlighet med de av departementschefen tillstyrkta grunder och på de av honom förordade villkor, på extra stat för år 1917 bevilja ett förslagsanslag av 10,420 kronor, därav högst 325 kronor finge användas till höjning av vikariatsersättning under semester.

Riksdagen har, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *provisorisk löne reglering för befattningshavare i statistiska centralbyrån*, i enlighet med de av departementschefen tillstyrkta grunder och på de av honom förordade villkor, på extra stat för år 1917 beviljat ett förslagsanslag av 10,420 kronor, därav högst 325 kronor må användas till höjning av vikariatsersättning under semester.

19:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 19 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, på extra stat för år 1917 anvisat dels till *arvode åt en extra ordinarie förste aktuarie i statistiska centralbyrån* ett anslag av 5,600 kronor, dels till *arvoden åt fyra extra ordinarie aktuarier i samma ämbetsverk* ett anslag av, för vardera, 3,900 kronor, eller tillsammans till arvoden åt en extra ordinarie förste aktuarie och fyra extra ordinarie aktuarier i statistiska centralbyrån ett anslag av 21,200 kronor.

20:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 20 föreslagit riksdagen att till förstärkning av det till arvoden åt tillfälliga biträden hos statistiska centralbyrån samt till vikariatsersättningar därstädes å ordinarie stat anvisade anslag å extra stat för år 1917 anvisa ett anslag av 14,900 kronor, därav till extra kvinnliga biträden 11,900 kronor.

Riksdagen har till *förstärkning av det till arvoden åt tillfälliga biträden hos statistiska centralbyrån samt till vikariatsersättningar därstädes å ordinarie stat anvisade anslag* å extra stat för år 1917 anvisat ett anslag av 14,900 kronor, därav till extra kvinnliga biträden 11,900 kronor.

21:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 21 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *provisorisk lönerreglering för befattningshavare i överintendentsämbetet, med undantag av kassören och bokhållaren*, i enlighet med de av departementschefen tillstyrkta grunder och på de av honom förordade villkor, på extra stat för år 1917 beviljat ett förslagsanslag av 6,695 kronor, därav högst 145 kronor må användas till höjning av vikariatsersättning under semester.

22:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 22 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *förstärkning av arbetskrafterna hos överintendentsämbetet* i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen angivna grunder på extra stat för år 1917 beviljat ett anslag av 10,000 kronor.

23:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts i punkt 23 därom gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *bestridande av kostnaderna för den överståthållarämbetet och länsstyrelserna åliggande befattning med registreringar och anmälningar till förenings-, försäkrings- och handelsregistren* å extra stat för år 1917 anvisat ett förslagsanslag å 4,000 kronor ävensom medgivit att de till nämnda myndigheter inflytande avgifter för sådana registreringar och anmälningar må tillföras detta anslag såsom särskilda uppbördsmedel.

24:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 24 föreslagit riksdagen att från och med år 1917 upptaga det ordinarie reservationsanslaget till upprätthållande av bankinspektionens verksamhet med ett belopp av 63,400 kronor, att utgå direkt av bidrag till bankinspektionen.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, har alltså från och med år 1917 upptagit det ordinarie reservationsanslaget till upprätthållande av bankinspektionens verksamhet med ett belopp av 63,400 kronor att utgå direkt av bidrag till bankinspektionen.

Bergsbruket.

25:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts i punkt 25 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, för beredande av *provisorisk löneroglering åt bergmästarna*, i enlighet med av departementschefen tillstyrkta grunder och på av honom förordade villkor, å extra stat för år 1917 beviljat ett förslagsanslag av 11,250 kronor.

26:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 26 föreslagit riksdagen att för år 1917 bestämma det i ordinarie anslagstiteln »Befrämjande i allmänhet av bergsbruket» ingående reservationsanslaget till reseunderstöd åt personer, som önska i främmande länder förvärva ökad insikt och skicklighet i vad till bergshantering hör, till 3,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, har sålunda för år 1917 bestämt det i ordinarie anslagstiteln »Befrämjande i allmänhet av bergsbruket» ingående reservationsanslaget till reseunderstöd åt personer, som önska i främmande länder förvärva ökad insikt och skicklighet i vad till bergshantering hör, till 3,000 kronor.

I följd härav kommer det ordinarie anslaget till befrämjande i allmänhet av bergsbruket för år 1917 att utgå med oförändrat belopp 5,700 kronor, varav bestämt anslag 2,700 kronor och reservationsanslag 3,000 kronor.

27:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 27 föreslagit riksdagen att å extra stat för år 1917 anvisa 29,460 kronor att under huvudsakligen enahanda villkor, som hittills varit fästa vid statsunderstöd för ifrågasvarande ändamål, utgå såsom bidrag till uppehållande av undervisningen vid bergsskolorna i Filipstad och Falun.

Kostnaderna för undervisningen vid ifrågasvarande bergsskolor bestridas för närvarande dels av statsmedel, dels av järnkontorets medel, därvid statsbidraget utgår med $\frac{23}{38}$ av totalkostnaden. Emellertid hava bruks societetens fullmäktige i järnkontoret framhållit, att denna grund för bestämmande av statsbidraget understundom visat sig förenad med flere olägenheter, varvid särskilt påpekats, att oförutsedda förändringar i skolornas lärarkårer, såvitt desamma gällt lärare, som vore berättigad åtnjuta ålderstillägg, kunnat föranleda ändring i beloppen av de till skolorna utgående bidragen.

För att i detta hänseende åstadkomma större stadga har nu föreslagits, att statsunderstödet, i vad det rörde ålderstilläggen åt lärarne, borde beräknas efter ett för fem år uträknat medeltal. Tillika har föreslagits en sådan jämkning av det proportionstal, efter vilket statsunderstödet beräknas, att statsanslaget komme att utgå med $\frac{3}{5}$ av totalkostnaden i stället för $\frac{23}{33}$.

Mot sistnämnda förslag, att låta statsbidraget utgå med $\frac{3}{5}$ av kostnaderna för skolorna, har riksdagen intet att invända. Däremot finner riksdagen den föreslagna anordningen för beräkning av ålderstilläggen mindre tillfredsställande. De ovan angivna olägenheterna torde också kunna på ett lämpligare sätt undvikas, nämligen därigenom, att den del av statsanslaget, som beräknas utgöra bidrag till ålderstillägg, beviljas såsom förslagsanslag. Härvid förutsätter dock riksdagen, att de nuvarande villkoren för åtnjutande av ålderstillägg icke utan Eders Kungl. Maj:ts och riksdagens samtycke ändras.

Kostnaderna för skolorna hava för år 1917 beräknats till 48,000 kronor, därav 3,000 kronor för ålderstillägg. Med den av riksdagen angivna beräkningsgrunden skulle alltså statsbidraget, som för innevarande år utgör 28,100 kronor, för år 1917 uppgå till 28,800 kronor, därav förslagsanslag 1,800 kronor.

Riksdagen har alltså såsom bidrag till uppehållande av undervisningen vid *bergsskolorna i Filipstad och Falun* att utgå under huvudsakligen enahanda villkor, som hittills varit fästa vid statsunderstöd för ifrågavarande ändamål, på extra stat för år 1917 anvisat 28,800 kronor, därav för bidrag med $\frac{3}{5}$ till ålderstillägg åt lärare, *förslagsanslag*, 1,800 kronor.

Handel och sjöfart.

28:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 28 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad under föregående år ägt rum, under förutsättning att verksamheten vid *handelshögskolan i Stockholm* fortsättes efter i huvudsak den nu följda planen, såsom bidrag till underhållande av samma skola på extra stat för år 1917 anvisat ett anslag av 30,000 kronor, att till handelshögskoleföreningens i Stockholm styrelse utbetalas med hälften under höstterminen år 1916 och återstående hälften under vårterminen år 1917, under villkor att minst tolv friplatser för studerande vid högskolan under läsåret 1916—1917 inrättas.

29:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 29 därom gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till understöd åt *Hälsingborgs handelsgymnasium* på extra stat för år 1917 beviljat ett anslag å 10,000 kronor, med skyldighet för Hälsingborgs kommun att själv eller genom enskilda donatorer till läroanstalten lämna understöd till minst samma belopp, som hittills utgått från kommunen, samt på de villkor i övrigt, som Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligt bestämma.

30:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkterna 30 och 31 föreslagit riksdagen att på extra stat för år 1917 anvisa dels såsom reservationsanslag ett belopp av 20,000 kronor för att utdelas såsom understöd under benämning av exportstipendier till personer, som, utan officiell ställning, företrädesvis i Ryssland, på Balkanhalvön eller i länder utom Europa, verka för avsättning av svenska exportartiklar, dels ock, likaledes såsom reservationsanslag, ett belopp av 10,000 kronor till handelsstudiestipendier, att tjäna såsom understöd för förvärvande utomlands av praktiska insikter i handelsyrket.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, har alltså, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, på extra stat för år 1917 anvisat dels såsom reservationsanslag ett belopp av 20,000 kronor för att utdelas såsom understöd under benämning av *exportstipendier* till personer, som, utan officiell ställning, företrädesvis i Ryssland, på Balkanhalvön eller i länder utom Europa verka för avsättning av svenska exportartiklar, dels ock likaledes såsom reservationsanslag ett belopp av 10,000 kronor till *handelsstudiestipendier*, att tjäna såsom understöd för förvärvande utomlands av praktiska insikter i handelsyrket.

31:o) I punkt 32 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition om anvisande av medel för ändamålet, som kunde bliva förelagd riksdagen, såsom bidrag till Sveriges allmänna exportförenings verksamhet under innevarande år bland de extra anslagen under sjunde huvudtiteln för år 1917 beräkna ett belopp av 26,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en den 7 april 1916 till riksdagen avlåten proposition (nr 206), under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att, under villkor att Sveriges allmänna exportförening under år 1916 bedriver sin verksamhet i huvudsakligen den omfattning och form, som i företedd förslagsstat för samma år angives, samt att i gransk-

ningen av föreningens räkenskaper och verksamhet deltagar en av Eders Kungl. Maj:t förordnad revisor, såsom bidrag till föreningens verksamhet under innevarande år å extra stat för år 1917, utöver av Eders Kungl. Maj:t ur handels- och sjöfartsfonden och manufakturförlagslånefonden för samma ändamål anvisade belopp, anvisa ytterligare ett belopp av 25,700 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under innevarande år disponera detsamma.

Sveriges allmänna exportförening, som alltsedan sin tillkomst år 1887 åtnjutit statsunderstöd, har i sådant avseende för vart och ett av åren 1910, 1911, 1912 och 1913 tilldelats ett sammanlagt belopp av 35,100 kronor för föreningens verksamhet ävensom tillerkänts rätt till ersättning för föreningens postavgifter med det belopp, vartill desamma enligt postbok och kvitterade räkningar visades hava under året uppgått, dock att nämnda ersättning icke fått överstiga för ett vart av åren 1910 och 1911 4,300 kronor samt för vardera av åren 1912 och 1913 5,500 kronor.

Statsunderstödet har under nämnda fyra år årligen utgått med 5,000 kronor ur handels- och sjöfartsfonden, med 13,300 kronor ur manufakturförlagslånefonden och med 16,800 kronor av utav riksdagen beviljade medel, varjämte ersättningen för postavgifter guldits ur sistnämnda fond.

Härefter har statsunderstödet till föreningen för åren 1914 och 1915 utgått med vissa reducerade belopp. Sålunda sänktes understödet, fränsett ersättningen för postavgifterna, vilken fortfarande utgick med 5,500 kronor, för år 1914 till 30,900 kronor och för år 1915 till 24,850 kronor. Denna anslagsminskning kom manufakturförlagslånefonden till godo, och riksstatsanslaget ävensom bidraget ur handels- och sjöfartsfonden bibehölls vid oförändrade belopp av respektive 16,800 kronor och 5,000 kronor. Manufakturförlagslånefonden, ur vilken fortfarande gäldades ersättningen för postavgifterna, kom alltså att därutöver för nu ifrågavarande ändamål bidra med 9,100 kronor för år 1914 och 3,050 kronor för år 1915.

Eders Kungl. Maj:ts föreliggande framställning innebär, att statsunderstödet för år 1916 skulle utgå med 33,750 kronor, därav 25,700 kronor riksstatsanslag, 5,000 kronor ur handels- och sjöfartsfonden samt 3,050 kronor ur manufakturförlagslånefonden, ur vilken fond jämväl ersättning för postavgifter med högst 6,000 kronor skulle utgå.

Den till grund för anslagsäskandet liggande beräkningen av statsunderstödet belopp har i två hänseenden givit riksdagen anledning till erinran.

Riksdagen kan sålunda icke finna, att några bärande skäl blivit anförda till stöd för den av exportföreningen föreslagna höjningen av verkställande direktörens redaktörsarvode från 1,000 kronor till 2,000 kronor, varigenom totallönen för direktören skulle höjas från 11,000 kronor till 12,000 kronor. Riksdagen anser därför, att detta arvode bör bibehållas vid 1,000 kronor.

Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag om ett understöd åt föreningens avgångne kamrerare har riksdagen ansett att något belopp för berörda ändamål icke bör vid statsunderstödet beviljande medräknas.

I fråga om den av departementschefen förordade fördelningen av utgifterna för statsunderstödet mellan fonder och riksstat vill riksdagen erinra därom, att sistlidet års riksdag i skrivelse den 28 maj 1915, i anledning av nedsättningen av statsunderstödet för samma år, anförde, bland annat, att riksdagen icke velat underlåta att framhålla, hurusom det syntes kunna ifrågasättas, om åtgärden att låta hela minskningen av statsunderstödet tillgodokomma manufakturförslagslånefonden vore den lämpligaste, och om icke fasthellre åtminstone en del av denna minskning bort beräknas på riksstatsanslaget. Riksdagen ville dock ej motsätta sig Eders Kungl. Maj:ts förslag, men ansåg sig i allt fall böra uttala önskvärdheten av att vid framtida anslagsäskanden för ifrågavarande ändamål frågan om den lämpligaste uppdelningen av statsunderstödet på de båda fonderna och riksstatsanslaget toges under förnyat övervägande. På grund av den uppfattning av förevarande angelägenhet, som tagit sig uttryck i riksdagens berörda yttrande och då, enligt vad riksdagen inhämtat, manufakturförslagslånefondens behållning under år 1915 väsentligt ökats, så att densamma lämnar god tillgång till något större bidrag än det nuvarande, anser riksdagen för sin del, att riksstatsanslaget icke bör belastas med hela den nu beslutade förhöjningen, utan synes anslaget icke böra sättas till högre belopp än 17,600 kronor. Återstoden, 12,450 kronor jämte ersättning för postavgifter, skulle alltså utgå ur handels- och sjöfartsfonden samt manufakturförslagslånefonden med den fördelning, som av Eders Kungl. Maj:t må bestämmas.

Riksdagen har alltså, under villkor att *Sveriges allmänna exportförening* under år 1916 bedriver sin verksamhet i huvudsakligen den omfattning och form, som i företedd förslagsstat för samma år anges, samt att i granskningen av föreningens räkenskaper och verksamhet deltager en av Eders Kungl. Maj:t förordnad revisor, såsom bidrag till föreningens verksamhet under innevarande år å extra stat för år 1917, utöver de belopp för samma ändamål, som av Eders Kungl. Maj:t må

anvisas ur handels- och sjöfartsfonden och manufakturförlagslånefonden, anvisat ytterligare ett belopp av 17,600 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under innevarande år disponera detsamma.

32:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 33 föreslagit riksdagen att såsom understöd till handelskamrarna i riket att fördelas i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordade grunder på extra stat för år 1917 anvisa ett anslag å 60,000 kronor.

Av den i ämnet förebragta utredningen framgår vilken betydelse för näringslivet, handelskamrarna i riket anses äga. I sådant avseende har huvudsakligen anförts följande.

Redan genom sin uppgift att tillvarataga och befrämja de enskilda näringsidkarnas intressen hava handelskamrarna verkat för näringarnas förkovran och sålunda gjort sig förtjänta om det allmänna. I sin egenkap av informationsbyrå för handelskammardistriktets näringsliv med skyldighet att med uppmärksamhet följa de företrädde näringarnas utveckling inom distriktet, att samla och bearbeta statistiska och andra uppgifter rörande dessa, att tillhandagå näringsidkare med sådana upplysningar och råd i frågor rörande näringarna ävensom tull- och kommunikationsväsen m. m., som kammaren kan vara i tillfälle att lämna, torde en handelskammare kunna uträtta ett nyttigt arbete till näringarnas stödjande och utveckling. De årsredogörelser över affärsläget, som av ett flertal handelskammare lämnas i samband med redogörelser för kammarens verksamhet, hava stor betydelse såväl för de till handelskamrarna anslutna, som för andra näringsidkare. Den upplysningsverksamhet, som sålunda utövas av handelskamrarna, har även bedrivits genom föreläsningar, genom utgivande av föredrag, småskrifter, författningshandböcker och statistiska berättelser angående handelsomsättning, varupriser m. m. samt genom personliga meddelanden och har otvivelaktigt väckt intresse för handelskamrarnas verksamhet, förskaffat dem större anslutning och därigenom jämväl större betydelse för näringslivet i allmänhet.

Jämte denna uppgift, att tillvarataga näringsidkarnes gemensamma intressen, hava handelskamrarna redan från början haft en annan, nämligen att gentemot vederbörande statsmyndigheter representera distriktets näringsliv genom tillhandahållande av upplysningar samt avgivande av yttranden och eventuellt avlåtande av framställningar. Denna handelskamrarnas statliga verksamhet är av den omfattning, att densamma måste anses vara deras huvudsakligaste uppgift. De olika ämbetsverk, som hava att taga befattning med frågor rörande näringslivet, äro i många fall

nödsakade att inhämta upplysningar av särskilda sakkunniga. Genom att anlita handelskamrarnas sakkunskap i det löpande förvaltningsarbetet torde ämbetsverken i många fall hava erhållit upplysningar snabbare och billigare än vad eljest varit möjligt samt besparats nödvändigheten att hålla särskilda sakkunniga tjänstemän eller tillkalla särskilda experter. Även i frågor rörande näringslagstiftningen har handelskamrarnas sakkunskap i stor omfattning tagits i anspråk. Av särskild betydelse för utredning och klargörande av näringslivet rörande frågor torde handelskammarmötena vara; dessa hållas i regel en gång om året och i dem deltaga ombud från de olika handelskamrarna. Det ämbetsverk, som i största utsträckning anlitat handelskamrarna, har av naturliga skäl varit kommerskollegium, men även andra myndigheter hava i stor omfattning inhämtat upplysningar från kamrarna, såsom patent- och registreringsverket, järnvägsstyrelsen, generaltullstyrelsen och generalpoststyrelsen. Även lokala myndigheter såsom länsstyrelserna, magistraterna, tullkamrarna o. s. v. stå i förbindelse med handelskamrarna, vilka jämväl i åtskilliga fall avgivit yttranden angående handelskutym m. m. i vid domstol anhängiga mål. Handelskamrarna hava sålunda framträtt såsom handels-, industriens och sjöfartens representativa organ.

Vidare har frambållits, att handelskammare understundom meddelat auktorisation av revisorer.

Slutligen hava, enligt av riksdagens vederbörande utskott inhämtade upplysningar, från handelskamrarna under nu rådande förhållanden i synnerligen stor utsträckning infordrats personliga upplysningar från ämbetsverk och de av staten inrättade kommissionerna, däribland trovärdighetsbevis för beviljande av licenser. Härförutom hava handelskamrarna anlitats för avgivande av ursprungsbevis; exempelvis har Stockholms handelskammare under år 1915 avgivit omkring 8,000 dylika bevis.

Beträffande frågan om statsunderstöd åt handelskamrarna har departementschefen i sitt yttrande till statsrådsprotokollet anfört huvudsakligen följande.

Det syntes departementschefen, att tiden nu vore inne för staten att lämna handelskamrarna ett yttre erkännande för deras uppskattade arbete samt bereda dem det ekonomiska stöd, som särskilt för en del av dem torde vara av största vikt, för att de skulle kunna på ett tillfredsställande sätt fullfölja sin verksamhet. Ett stärkande av handelskamrarnas ställning torde för övrigt i nuvarande stund vara så mycket angelägnare, som efter återinträdandet av normala utrikespolitiska förhållanden stora möjligheter säkerligen skulle komma att föreligga för

handelskamrarna att främja de nya och vidsträckta uppgifter, som sannolikt då väntade handeln, industrien och sjöfarten. Denna omständighet hade för departementschefen varit avgörande. Med hänsyn till densamma hade departementschefen ej hyst tvekan att även under nuvarande statsfinansiella förhållanden tillstyrka anslag för ett helt nytt ändamål.

Statens erkännande hade föreslagits skola lämnas i form av dels auktorisering av handelskammarinstitutionen, dels ock statsbidrag till kamrarnas verksamhet. Härigenom skulle å ena sidan handelskamrarna tillföras ökad stadga och säkerhet såväl i ekonomiskt avseende som i hela deras verksamhet samt å andra sidan staten eller det allmänna vinna en ganska stark garanti för, att det även i framtiden skall finnas lämpliga lokala organ för tillvaratagande av här berörda näringars intressen och för biträde åt staten och dess myndigheter vid utredningar av för samma näringar betydelsefulla ärenden.

Den sålunda föreslagna vägen syntes departementschefen vara synnerligen lämplig. Emellertid ansåge departementschefen, att åtgärden att bereda statsunderstöd åt handelskamrarna i riket först borde genomföras, innan formen för auktoriseringen slutligen fastställdes. En given förutsättning för auktoriseringen vore nämligen, att statsunderstöd kunde beredas de auktoriserade handelskamrarna. Departementschefen ville därför återkomma till den närmare prövningen av förslaget om auktorisering, sedan det visat sig, om förslaget att bereda statsbidrag åt handelskamrarna vunne riksdagens bifall.

Av vad sålunda i ärendet förekommit, synes riksdagen framgå, att handelskamrarna äga sådan betydelse för näringslivets utveckling och förkovran, att giltig anledning föreligger till beredande åt dem av en officiellt erkänd ställning, detta så mycket mer som de ju redan nu utöva en del statliga funktioner. Detta erkännande bör även enligt riksdagens åsikt lämnas dels genom auktorisering, dels genom beviljande av statsbidrag för understödande av deras verksamhet. Emellertid anser riksdagen för sin del, att auktoriseringen bör föregå eller åtminstone ske samtidigt med beviljande av statsbidrag. Då auktoriseringen — därest denna, såsom riksdagen förutsätter, kommer att äga rum i huvudsaklig överensstämmelse med de av kommerskollegiikommittén föreslagna grunder — icke blott innebär ett erkännande av handelskamrarna utan även medför förpliktelse för dem att efter bästa förmåga avgiva yttranden eller tillhandahålla upplysningar i sådana näringsfrågor, som av statsmyndigheterna hänskjutas till dem, torde den garanti, som auktoriseringen sålunda medför, böra föreligga, innan statsbidrag be-

viljas. Det skäl, som anförts för att beviljande av bidrag bör föregå auktoriseringen, nämligen att någon handelskammare av ekonomiska skäl icke skulle vara i stånd att på ett tillfredsställande sätt utöva den statliga verksamhet, som erfordras, förefaller riksdagen icke hållbart vid det förhållande att, såsom ovan framhållits, statsbidraget kan beviljas samtidigt som auktoriseringen äger rum. Såsom ett ytterligare skäl för att tills vidare uppskjuta avgörande av frågan om auktoriseringen har uttalats, att de skyldigheter, som kunna komma att åläggas handelskamrarna, icke för det närvarande kunna fullständigt angivas. I detta hänseende har erinrats, att en del av de befogenheter, som nu utövas av handels- och sjöfartsnämnderna, lämpligen borde i sammanhang med dessa nämnders upphörande överflyttas på handelskamrarna; med auktoriseringen borde alltså anstå till dess frågan om dessa nämnders bestånd avgjorts. Utan att vilja uttala sig angående lämpligheten av handels- och sjöfartsnämndernas avskaffande, vill riksdagen emellertid endast erinra därom, att de ärenden, som ifrågasatts att böra överflyttas från dessa nämnder till handelskamrarna, icke torde vara av beskaffenhet att medföra några nämnvärda förändringar i handelskamrarnas organisation eller huvudsakliga verksamhet. Genom att vid auktoriseringen stadga skyldighet för handelskamrarna att handlägga jämväl sådana ärenden, som kunna komma att på dem överflyttas från ifrågavarande nämnder, torde de anförda svårigheterna kunna undvikas.

På grund av vad riksdagen sålunda anført, har riksdagen ansett sig böra bevilja bidrag till *auktoriserade* handelskammare.

Beloppet av statsbidraget har föreslagits till 60,000 kronor. Därav skulle en del, 36,000 kronor, utgå i form av fast understöd å 3,000 kronor till envar av de nuvarande tolv handelskamrarna, under förutsättning att vederbörande handelskammare visade sig hava erhållit understöd till minst samma belopp från annat håll. Då en handelskammare för att rätt kunna fylla sina uppgifter torde nödgas anställa en väl kvalificerad person såsom sekreterare eller ombudsman, vilken helt ägnar sitt arbete åt handelskammaren, och det ifrågavarande understödet i första hand torde avse att utgå såsom bidrag till nämnda persons avlöning, har riksdagen icke haft något att erinra mot ifrågavarande belopp. Såsom förutsättning för understödets beviljande bör jämväl enligt riksdagens uppfattning, stadgas, att handelskammaren skall visa sig disponera inkomster av annat slag till minst samma belopp. Riksdagen vill därjämte i likhet med departementschefen framhålla, att för den händelse framdeles i samband med åtgärder för avskaffande av obligatoriska handels- och sjöfartsnämnder auktoriserade handelskammare

skulle få sig tillagda en del nya uppgifter, detta i och för sig icke bör få föranleda höjning av de nu förordade statsbidragen till handelskamrarna.

Emellertid torde enligt riksdagens mening vissa ytterligare villkor böra stadgas för erhållande av statsunderstöd.

Handelskamrarna bestå i de flesta fall av fullmäktige, utsedde av en handelskammarförening eller annan liknande sammanslutning, eller utgöra en sådan förenings styrelse. En handelskammars sammansättning är således beroende av sammansättningen av den organisation, som utser kammarens ledamöter, eller reglerad av de för denna sammanslutning gällande stadgar. För att handelskammaren skall kunna iakttaga alla vederbörande näringsidkares intressen, är det emellertid nödvändigt, att dess underlag består av olika slags näringsidkare från skilda orter inom kammarens distrikt. Ingen välkänd näringsidkare inom distriktet bör därför kunna utestängas från medlemskap i handelskammarföreningen eller motsvarande sammanslutning. För att en bestämmelse i sådan riktning skall vara fullt effektiv, torde den böra kompletteras med stadganden, som innebära, att medlemsavgifterna icke få sättas så höga, att tillträdet till föreningen därigenom försvåras för de mindre näringsidkarna. Den lägsta medlemsavgiften i föreningen synes därför icke böra överstiga 10 kronor, vilket givetvis icke utesluter att för medlemmar med större inkomster bestämmas högre avgifter, exempelvis utgående i proportion till den bevillningstaxerade inkomsten. Då det emellertid för en del handelskammarföreningar, inom vilka medlemsavgifterna bestämts på annat sätt än ovan föreslagits, torde kunna möta svårigheter att redan för år 1917 tillämpa nu angivna bestämmelse, lärer Eders Kungl. Maj:t böra äga medgiva, att, där vid 1916 års början hos någon handelskammarförening utginge högre minimiavgift än 10 kronor, vid denna avgift finge förbliva under år 1917. Vidare torde det enligt riksdagens mening böra föreskrivas, att vid val av ledamöter i handelskamrarna ledamöterna i föreningen skola äga lika rösträtt. Då handelskammaren skall utgöra en allsidig representation, bör antalet ledamöter i kammaren icke få sättas så lågt, att vissa viktiga näringsgrenar eller mera betydande orter inom distriktet icke bliva företrädda inom kammaren; antalet ledamöter bör därför ej understiga 16. Då det alltså torde vara nödvändigt att icke blott handelskammaren utan även väljareföreningen blir på lämpligt sätt organiserad, torde böra föreskrivas, att föreningens stadgar skola fastställas av Eders Kungl. Maj:t. I likhet med vad som gäller för en del andra institutioner, som åtnjuta statsbidrag, böra handelskamrarna åläggas att dels till vederbörande statsmyndighet årligen av-

lämna berättelse angående sin verksamhet, dels redovisa användningen av statsunderstödet.

Riksdagen har ansett, att anslaget lämpligen borde betecknas såsom »förslagsanslag, högst».

Återstoden av det äskade anslaget, 24,000 kronor, har föreslagits skola fördelas mellan de handelskammare, som med hänsyn till sin ekonomi och på grund av sin allmänna verksamhet vore för fyllande av sin uppgift förtjänta av större understöd. Av den utredning, som åberopats till stöd för framställningen i denna del, har riksdagen emellertid icke blivit övertygad om nödvändigheten av ett sådant rörligt anslag, och har riksdagen sålunda icke bifallit Eders Kungl. Maj:ts förslag rörande ifrågavarande belopp.

Riksdagen har alltså såsom understöd till auktoriserade handelskammare i riket på extra stat för år 1917 anvisat ett förslagsanslag å högst 36,000 kronor, att utgå med ett belopp av 3,000 kronor till en var handelskammare, under de villkor Eders Kungl. Maj:t i överensstämmelse med ovan angivna grunder kan komma att föreskriva.

33:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 34 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till tackande av den å Sverige belöpande delen av *kostnaderna för en internationell byrå i Bryssel för handelsstatistik* såsom förslagsanslag på extra stat för år 1917 anvisat ett belopp av 650 kronor.

34:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 35 föreslagit riksdagen att såsom bidrag till internationella statistiska institutets permanenta byrå i Haag på extra stat för år 1917 anvisa ett belopp av 1,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, har alltså, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, såsom *bidrag till internationella statistiska institutets permanenta byrå i Haag* på extra stat för år 1917 anvisat ett belopp av 1,000 kronor.

35:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 36 föreslagit riksdagen att å extra stat för år 1917 under benämning »ersättning till sjömanshusen» anvisa ett anslag av 40,000 kronor för beredande åt sjömanshusen av skälig ersättning för dem åliggande bestyr med värnpliktiges inskrivning och redovisning samt med utarbetande av sjöfartsstatistiska uppgifter.

Riksdagen, som icke haft något mot Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning att erinra, har alltså, i likhet med vad för inne-

varande år ägt rum, å extra stat för år 1917 under benämning *ersättning till sjömanshusen* anvisat ett anslag av 40,000 kronor för beredande åt sjömanshusen av skälig ersättning för dem åliggande bestyr med värnpliktiges inskrivning och redovisning samt med utarbetande av sjöfartsstatistiska uppgifter.

36:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 37 gjorda framställning har riksdagen i likhet med vad för innevarande år ägt rum, såsom *anslag till dispaschörsväsendet* å extra stat för år 1917 anvisat till arvode åt två dispaschörsassistenter, anställda den ene i Stockholm och den andre i Göteborg, 2,000 kronor åt dem var eller tillhopa 4,000 kronor.

37:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 38 därom gjorda framställning har riksdagen medgivit, att vad av föregående års av riksdagen beviljade anslag till anordnande av *stormvarningar vid rikets kuster* vid 1916 års slut icke blivit taget i anspråk må under år 1917 av Eders Kungl. Maj:t för ändamålet användas.

38:o) I punkt 39 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att av det utav riksdagen till understöd för byggandet av en flytdocka i Göteborg beviljade anslag å 500,000 kronor å extra stat för år 1917 anvisa återstoden 250,000 kronor.

Riksdagen har av det utav riksdagen till *understöd för byggandet av en flytdocka* i Göteborg beviljade anslag å 500,000 kronor å extra stat för år 1917 anvisat återstoden 250,000 kronor.

39:o) I punkt 40 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att såsom bidrag från Sverige till uppehållande av internationell patrulleringstjänst i Norra Atlanten m. m. å extra stat för år 1917 bevilja ett förslagsanslag å högst 14,600 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, enligt vilken anslaget för år 1917 kommer att nedsättas med 760 kronor, har alltså såsom *bidrag från Sverige till uppehållande av internationell patrulleringstjänst i Norra Atlanten m. m.* å extra stat för år 1917 beviljat ett förslagsanslag å högst 14,600 kronor.

40:o) I punkt 41 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på den framställning i ämnet, som kunde varda till riksdagen

avlåten, till understöd åt aktiebolaget svenska ostasiatiska kompaniet för fortsatt uppehållande av regelbunden ångbåtsförbindelse mellan Sverige och Ostasien bland de extra anslagen under sjunde huvudtiteln för år 1917 beräkna ett belopp av 165,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en den 31 mars 1916 till riksdagen avlåten proposition (nr 182), under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att *dels* — utav det av riksdagen såsom understöd åt aktiebolaget svenska ostasiatiska kompaniet för fortsatt uppehållande under tiden 1 augusti 1912—31 december 1917 av regelbunden ångbåtsförbindelse mellan Sverige och Ostasien beviljade förslagsanslag å högst 985,000 kronor, vilket jämte besparing å det av 1907 års riksdag till bolaget för liknande ändamål beviljade anslag av 1,850,000 kronor, på de villkor, Eders Kungl. Maj:t i huvudsaklig överensstämmelse med de i statsrådsprotokollet över finansärenden för den 7 april 1911 rörande denna fråga angivna grunder kunde finna skäligt föreskriva, finge utbetalas till bolaget — å extra stat för år 1917, för gäldande intill 50 procent av ej mindre de av bolaget för dess fartyg erlagda avgifter i Suezkanalen än även följande med passerandet av kanalen förenade kostnader, nämligen fyr- och båkavgifter, utgifter för sundhetspass och sanitära avgifter, avgifter för tull- och hamnklarering samt avgifter för lotsning under natten i Port Suids hamn, anvisa högst återstående beloppet 165,000 kronor *dels ock* därutöver medgiva att till beredande av sådant understöd åt bolaget under år 1917 av ifrågavarande besparing må användas högst återstående beloppet 85,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, har,

dels utav det av riksdagen såsom *understöd åt aktiebolaget svenska ostasiatiska kompaniet* för fortsatt uppehållande under tiden 1 augusti 1912—31 december 1917 av regelbunden ångbåtsförbindelse mellan Sverige och Ostasien beviljade förslagsanslag å högst 985,000 kronor, vilket jämte besparing å det av 1907 års riksdag till bolaget för liknande ändamål beviljade anslag av 1,850,000 kronor, på de villkor, Eders Kungl. Maj:t i huvudsaklig överensstämmelse med de i statsrådsprotokollet över finansärenden för den 7 april 1911 rörande denna fråga angivna grunder kunde finna skäligt föreskriva, finge utbetalas till bolaget, å extra stat för år 1917, för gäldande intill 50 procent av ej mindre de av bolaget för dess fartyg erlagda avgifter i Suezkanalen än även följande med passerandet av kanalen förenade kostnader, nämligen fyr- och båkavgifter, utgifter för sundhetspass och sanitära avgifter, avgifter för tull- och

hamnklarering samt avgifter för lotsning under natten i Port Saids hamn, anvisa högst återstående beloppet 165,000 kronor;

dels ock medgivit, att till beredande av sådant understöd åt bolaget under år 1917 av ifrågavarande besparing må användas högst återstående beloppet 85,000 kronor.

Industri, hantverk och slöjd.

41:o) I punkt 42 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i fråga om särskilda anslag under den å *ordinarie stat* uppförda anslagstiteln »Befrämjande i allmänhet av slöjderna»,

ej mindre medgiva, att besparingar, uppkomna å det i 1915 års riksstat upptagna ordinarie anslaget till reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena, må under år 1917 tagas i anspråk för tillgodoseende av det med anslaget avsedda ändamålet,

än även för år 1917

dels återupptaga ett anslag till reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena samt bestämma detsamma till 15,000 kronor,

dels bestämma reservationsanslaget till reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, vilka icke ägna sig åt bergshanteringen, till 12,500 kronor,

dels återupptaga ett reservationsanslag till reseunderstöd åt idkare av hantverk och annan mindre industri samt bestämma detsamma till 9,000 kronor,

dels ock likaledes återupptaga ett reservationsanslag till reseunderstöd åt verkmästare och förmän inom industrien samt bestämma detsamma till 7,500 kronor.

I 1915 års riksstat voro under anslagstiteln »Befrämjande i allmänhet av slöjderna» å ordinarie stat uppförda, bland andra anslagsbelopp, ett bestämt anslag å 50,000 kronor för reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena, ett reservationsanslag å 25,000 kronor till reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, vilka icke ägna sig åt bergshanteringen, ett reservationsanslag å 18,000 kronor för reseunderstöd åt idkare av hantverk och annan mindre industri samt ett reservationsanslag å 15,000 kronor för reseunderstöd åt verkmästare och förmän inom industrien.

Med anledning därav, att det rådande krigstillståndet visat sig göra det särdeles vanskligt och i många fall omöjligt att företaga studieresor

till flertalet främmande europeiska länder, förordnade Eders Kungl. Maj:t den 17 december 1914, att det tills vidare skulle anstå med åtgärder för utdelning för år 1915 av, bland annat, ovan uppräknade reseunderstöd eller, beträffande reseunderstöden för tekniker, av vissa belopp av understöden.

De innehållna beloppen ansågos kunna för sina ändamål disponeras under år 1916 och på grund härav de nu ifrågakvarande anslagen för samma år minskas med mot besparingarna svarande belopp.

På förslag av Eders Kungl. Maj:t har därför 1915 års riksdag ej mindre medgivit, att vad som under år 1915 kunde varda besparat å ordinarie anslaget till reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena, finge under år 1916 tagas i anspråk för tillgodoseende av det med anslaget avsedda ändamålet,

än även för år 1916,

dels indragit sistnämnda ordinarie anslag, stort 50,000 kronor,

dels nedsatt det ordinarie reservationsanslaget till reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, som icke ägna sig åt bergshanteringen, förut 25,000 kronor, med 12,500 kronor till 12,500 kronor,

dels indragit det ordinarie reservationsanslaget till reseunderstöd åt idkare av hantverk och annan mindre industri, stort 18,000 kronor,

dels ock indragit det ordinarie reservationsanslaget till reseunderstöd åt verkmästare och förmän inom industrien, stort 15,000 kronor.

I sitt yttrande till statsrådsprotokollet har nu departementschefen framhållit, att de före den rådande kristiden sedvanliga beloppen av ifrågakvarande reseunderstöd för år 1917 borde finnas till förfogande samt att för vinnande av detta resultat erfordrades dels riksdagens medgivande, att besparingarna från år 1915 å anslaget till reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena för år 1917 finge disponeras för tillgodoseendet av det med anslaget avsedda ändamålet, dels ock att för år 1917 beviljades sådana belopp, att de tillsammans med besparingarna uppginge till de nyss anförda summorna för de olika reseunderstöden.

Vid behandlingen av detta ärende inom riksdagen har fråga uppstått, huruvida man icke kunde befara, att den starka efterfrågan på yrkeskunniga arbetare, som säkerligen kunde förväntas uppkomma i utlandet efter återinträde av normala förhållanden, skulle bidraga till att en del av de personer, som erhöle reseunderstöd, kvarstannade i utlandet.

Med anledning härav har riksdagens vederbörande utskott i vederbörlig ordning anhållit om uppgifter från kommerskollegium, *dels* i vilken utsträckning personer, som från nu ifrågakvarande anslag erhållit

reseunderstöd, kvarstannat i utlandet, *dels ock*, därest detta i någon nämnvärd omfattning ägt rum, vilka åtgärder till förekommande därav som av kollegium vidtagits eller ifrågasatts.

Kommerskollegium har den 21 februari 1916 avgivit yttrande i nämnda hänseenden och därvid överlämnat såväl en av kollegii tekniske konsulent utarbetad promemoria över det sätt, varpå 1910 års understödstagare fullgjort sina åligganden, som även en av samma tjänsteman avgiven redogörelse för, *dels* huru uppsikten över understödstagarnes sätt att fullgöra sina åligganden vore ordnad, *dels* vilka omständigheter förorsakade, att det med reseunderstöden avsedda ändamålet i vissa fall icke vunnes, *dels* vilka åtgärder vidtagits eller kunde tänkas vidtagna för ett undanröjande av de olägenheter, som vore en följd av nyss antydda omständigheter, *dels ock* vilka åtgärder av kollegium vidtagits för att låta de genom studieresorerna vunna resultaten bliva tillgängliga för studier (se bil. I och II vid statsutskottets utlåtande nr 7).

Orsakerna, varför 1910 års understödstagare valts vid uppgörande av den nämnda promemorian, vore, enligt vad kommerskollegium meddelat, *dels* den, att i anledning utav Eders Kungl. Maj:t beviljade uppskov giltighetstiden för de flesta under senare år utdelade reseunderstöd ännu icke utgått, *dels* den, att understödstagare från tidigare år ej vore registrerade på sådant sätt, att en i förevarande avseende tillförlitlig utredning skulle kunna åstadkommas.

För egen del har kommerskollegium anfört:

»Av den nämnda promemorian och redogörelsen framgår, att ett kvarstannande i utlandet i regel ej förekommer annat än i fråga om sådana understödstagare, som erhållit reseunderstöd från anslaget till reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena. Möjligheten att begränsa hithörande antal fall till det minsta möjliga torde ligga i, att urvalet bland de sökande göres så omsorgsfullt som möjligt vid uppgörandet av kollegii underdåniga förslag till understödstagare samt i det av kollegium nu tillämpade kontrollsystemet. De enda åtgärder, som härutöver synas kunna bidra till ernäendet av samma syfte, torde böra gå därpå ut att göra understödstagarnes återvändande till fäderneslandet så ekonomiskt fördelaktigt som möjligt, och skulle sålunda bestå däruti, att en större del av reseunderstödet än vad nu är fallet innehölles tills understödstagaren fullgjort alla sina skyldigheter. Då emellertid, såsom framgår av bifogade redogörelse, en dylik åtgärd vore förenad med vissa olägenheter och då antalet fall, där understödstagare kvarstanna i utlandet, är förhållandevis ringa, synes det kollegium, som

om några åtgärder utöver de enligt vad ovan angivits redan igångsatta i förevarande hänseende för närvarande icke äro att vidtaga. Verkningarna av det nyligen införda kontrollsystemet böra i varje fall först avvaktas.»

Av den av kommerskollegium nu lämnade utredningen finner riksdagen visserligen, att faran för att en del av stipendiaterna skulle komma att kvarstanna i utlandet icke kan anses utesluten, men också att vederbörande myndigheter hava sin uppmärksamhet fästad härå samt att en del kontrollåtgärder vidtagits och andra ifrågasatts. Vid sådant förhållande och då riksdagen i övrigt icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts nu ifrågavarande framställning, har riksdagen i fråga om särskilda anslag under den å ordinarie stat uppförda anslagstiteln »Befrämjande i allmänhet av slöjderna», ej mindre

medgivit, att besparingar, uppkomna å det i 1915 års riksstat upptagna ordinarie anslaget till reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena, må under år 1917 tagas i anspråk för tillgodoseende av det med anslaget avsedda ändamålet,

än även för år 1917

dels återupptagit ett anslag till reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena samt bestämt detsamma till 15,000 kronor,

dels bestämt reservationsanslaget till reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, vilka icke ägna sig åt bergshanteringen, till 12,500 kronor,

dels återupptagit ett reservationsanslag till reseunderstöd åt idkare av hantverk och annan mindre industri samt bestämt detsamma till 9,000 kronor,

dels ock likaledes återupptagit ett reservationsanslag till reseunderstöd åt verkmästare och förmän inom industrien samt bestämt detsamma till 7,500 kronor.

I följd härav kommer det ordinarie anslaget till befrämjande i allmänhet av slöjderna, i 1916 års riksstat upptaget med 13,500 kronor såsom bestämt anslag och 12,500 kronor som reservationsanslag till reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, vilka icke ägna sig åt bergshanteringen, eller tillhoppa 26,000 kronor, att höjas med 31,500 kronor, till 57,500 kronor, varav såsom bestämt anslag 28,500 kronor och 29,000 kronor utgörande särskilda reservationsanslag till reseunderstöd åt tekniker, som nyss nämnts, åt idkare av hantverk och annan mindre industri samt åt verkmästare och förmän inom industrien.

42:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 43 gjorda framställning har riksdagen på extra stat för år 1917 beviljat

dels såsom *bidrag till upprätthållande av vävskolan i Borås* ett belopp av 5,600 kronor, under villkor att från Älvsborgs läns landsting eller eljest tillskjutes ett belopp, motsvarande minst hälften av berörda statsanslag,

dels såsom *bidrag till avlönande av en andre lärare vid samma skola* ett belopp av 1,500 kronor, under villkor att enahanda belopp varder för ändamålet från nämnda landsting eller eljest tillskjutet,

dels ock såsom *bidrag till personlig löneförbättring för föreståndaren och förste läraren vid skolan Arthur Krebs* ett belopp av 750 kronor och, såsom *bidrag till sådan löneförbättring för biträdande lärarinnan därstädes Hilma Stenwall* ett belopp av 300 kronor, under villkor att dessa löneförbättringar motsvarande belopp varda för ändamålet från omförmälda läns landsting eller eljest tillskjutna samt, beträffande löneförbättringen för Krebs, därjämte, att hans avlöningsförmåner för år 1917 ej sättas till lägre belopp än 4,500 kronor.

43:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts i punkt 44 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, under vissa av departementschefen tillstyrkta villkor såsom *bidrag till Sveriges hantverksorganisations verksamhet* å extra stat för år 1917 anvisat ett belopp av 4,000 kronor.

44:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 45 därom gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för de senaste åren ägt rum, åt *föreningen för svensk hemslöjd* såsom *bidrag till uppehållande av dess verksamhet* under år 1917 på extra stat för samma år anvisat ett belopp av 15,000 kronor.

Skatteomkostnader.

45:o) I punkt 46 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att *dels* för år 1917 bestämma det ordinarie anslaget för tullverket till ett mot utgiftsstaternas för tullverket slutsumma svarande belopp av 6,793,050 kronor att såsom förslagsanslag utgå, *dels ock* medgiva, att för år 1917 till avlöning åt de tjänstinnehavare, vilkas innehavande befattningar antingen bibehållas i den nya organisationen eller därstädes ersättas med befattningar i lägre tjänstegrad, men vilka komma att kvarstå å äldre stat, må disponeras erforderliga belopp av avlöningarna vid motsvarande befattningar i den nya staten.

Vidare har Eders Kungl. Maj:t under punkterna 47 och 48 föreslagit riksdagen att *dels* för förstärkning av arbetskrafterna hos generaltullstyrelsen, i enlighet med vad departementschefen i sitt yttrande till statsrådsprotokollet den 14 januari 1916 närmare utvecklat, på extra stat för år 1917 anvisa ett förslagsanslag, högst 22,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under år 1916 av anslaget disponera högst 2,000 kronor, *dels ock* för förstärkning av arbetskrafterna vid tullverkets lokalförvaltning, i enlighet med vad departementschefen i sitt yttrande till statsrådsprotokollet den 14 januari 1916 närmare utvecklat, på extra stat för år 1917 anvisa ett förslagsanslag, högst 205,830 kronor.

Uti de ordinarie utgiftsstaterna för tullverket har icke föreslagits någon förändring.

För förstärkning av arbetskrafterna hos generaltullstyrelsen är på extra stat för innevarande år anvisat ett belopp av 16,000 kronor, utgörande avlöningar för fyra revisorstjänster å revisionsbyrån. Eders Kungl. Maj:t har nu föreslagit att utöver nämnda belopp skulle på extra stat för år 1917 uppföras avlöning efter 4,000 kronor för år åt en extra andre byråassistent å samma byrå för tiden 1 juli 1916—31 december 1917 med 6,000 kronor.

Den extra staten för lokalförvaltningen skulle enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag komma att upptaga:

dels avlöningen vid följande tjänster, nämligen:

sjutton kontrollörstjänster	kr.	71,400:—
trettiiofyra kammarskrivartjänster.....	»	95,200:—
en uppsyningsmanstjänst av klass 1	»	2,050:—
aderton vaktmästartjänster av klass 1	»	31,500:—

dels ock ortstillägg vid

sju kontrollörstjänster à kr. 290:—	kr.	2,030:—
tretton kammarskrivartjänster à kr. 210:—	»	2,730:—
sju vaktmästartjänster av klass 1 à kr.		

131:—	»	917:—	»	5,677:—
-------------	---	-------	---	---------

alltså sammanlagt kr. 205,827:—
eller i runt tal kronor 205,830, vilket belopp med 7,300 kronor överstiger slutsumman av den extra avlöningsstaten för år 1916.

Vad i statsrådsprotokollet anförts om behovet av en extra andre byråassistent å generaltullstyrelsens revisionsbyrå giver enligt riksdagens mening vid handen, att en dylik förstärkning av arbetskrafterna å nämnda byrå är av omständigheterna påkallad. Riksdagen finner sig alltså böra biträda Eders Kungl. Maj:ts förslag i denna del.

Ej heller har riksdagen haft något att erinra mot den föreslagna

höjningen av den extra avlöningsstaten för lokalförvaltningen, som för-
anledes av en ökning av den extra personalen med 1 uppsyningsman
och 3 vaktmästare av klass 1.

Beträffande Eders Kungl. Maj:ts under punkt 46 gjorda framställ-
ning får riksdagen sålunda anmäla,

att riksdagen *dels* med godkännande av de vid denna skrivelse
fogade förslag till utgiftsstaten för tullverket för år 1917 Bil. A) be-
stämt anslaget för *tullverket* till ett mot staternas slutsumma svarande
belopp av 6,793,050 kronor att såsom förslagsanslag utgå;

dels ock medgivit, att för år 1917 till avlöning åt de tjänstinne-
havare, vilkas innehavande befattningar antingen bibehållas i den nya
organisationen eller därstädes ersättas med befattningar i lägre tjänste-
grad, men vilka komma att kvarstå å äldre stat, må disponeras av-
löningarna vid motsvarande befattningar i den nya staten.

46:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts under punkt 47 gjorda
framställning samt under hänvisning till vad riksdagen under punkt 45:o)
här ovan anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen för *förstärkning av
arbetskrafterna hos generaltullstyrelsen*, i enlighet med vad departements-
chefen i sitt yttrande till statsrådsprotokollet den 14 januari 1916 när-
mare utvecklat, på extra stat för år 1917 anvisat ett förslagsanslag,
högst 22,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under
år 1916 av anslaget disponera högst 2,000 kronor.

47:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts under punkt 48 gjorda
framställning och under hänvisning till vad riksdagen under punkt 45:o)
här ovan anfört, får riksdagen anmäla att riksdagen för *förstärkning av
arbetskrafterna vid tullverkets lokalförvaltning*, i enlighet med vad departe-
mentschefen i sitt yttrande till statsrådsprotokollet den 14 januari 1916
närmare utvecklat, på extra stat för år 1917 anvisat ett förslagsanslag,
högst 205,830 kronor.

48:o) I en den 31 mars 1916 till riksdagen avlåten proposition
(nr 151) har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av
statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riks-
dagen medgiva, att såsom tillägg till gällande villkor och bestämmelser
för åtnjutande av de från 1911 års början fastställda nya avlönings-
förmånerna för generaltullstyrelsen må stadgas,

att befattningshavare, som befordrats eller befordras till ordinarie
tjänst hos generaltullstyrelsen, äger såväl i avseende å beloppet av

ingångsavlöningen vid tillträdet av tjänsten som ock beträffande därefter ifrågakommande löneförhöjningar att tillgodoräkna sig den tid, varunder han omedelbart före sin befordran på grund av stadigvarande förordnande bestritt hos styrelsen tjänst med avlöning å extra stat, dock under villkor att den sålunda bestridda befattningen är att anse såsom motsvarande eller jämförlig med tjänst inom samma lönegrad som den tillträdde ordinarie tjänsten; samt

att icke någon må på grund av denna föreskrift komma i åtnjutande av förhöjd avlöning tidigare än från och med den 1 januari 1917.

Riksdagen har icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning och har alltså medgivit, att såsom tillägg till gällande villkor och bestämmelser för åtnjutande av de från 1911 års början fastställda nya avlöningsförmånerna för generaltullstyrelsen må stadgas,

att befattningshavare, som befordrats eller befordras till ordinarie tjänst hos generaltullstyrelsen, äger, såväl i avseende å beloppet av ingångsavlöningen vid tillträdet av tjänsten som ock beträffande därefter ifrågakommande löneförhöjningar att tillgodoräkna sig den tid, varunder han omedelbart före sin befordran på grund av stadigvarande förordnande bestritt hos styrelsen tjänst med avlöning å extra stat, dock under villkor att den sålunda bestridda befattningen är att anse såsom motsvarande eller jämförlig med tjänst inom samma lönegrad som den tillträdde ordinarie tjänsten; samt

att icke någon må på grund av denna föreskrift komma i åtnjutande av förhöjd avlöning tidigare än från och med den 1 januari 1917.

49:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 49 föreslagit riksdagen att till förstärkning av kontrollstyrelsens arbetskrafter i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen angivna grunder å extra stat för år 1917 anvisa ett anslag av 20,350 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under år 1916 därav disponera 1,950 kronor.

Såsom riksdagen i särskild skrivelse anmält, har riksdagen till *förstärkning av kontrollstyrelsens arbetskrafter* i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen angivna grunder å extra stat för år 1917 anvisat ett anslag av 20,350 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under år 1916 därav disponera 1,950 kronor.

50:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 50 av huvudtiteln gjorda framställning har riksdagen minskat det *ordinarie förslags-*

anslaget till kontroll å tillverkningsavgifter, nu 900,000 kronor med 100,000 kronor till 800,000 kronor.

51:o) I punkt 51 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att höja det ordinarie förslagsanslaget till kostnader för taxering till skatt å inkomst och förmögenhet, nu 720,000 kronor, med 100,000 kronor till 820,000 kronor.

Riksdagen, som ansett, att skäl för förhöjning av ifrågavarande anslag med sagda belopp föreligger, har alltså höjt det ordinarie förslagsanslaget till *kostnader för taxering till skatt å inkomst och förmögenhet*, nu 720,000 kronor, med 100,000 kronor till 820,000 kronor.

52:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *observations- och uppbördsprocenter m. m.*, nu 10,000 kronor, med 10,000 kronor till 20,000 kronor.

Kronans publika hus.

53:o) I punkt 53 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde komma att avlåtas till riksdagen, för uppförande av byggnad för en statens provningsanstalt bland de extra anslagen under sjunde huvudtiteln för år 1917 beräkna ett belopp av 250,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en den 31 mars 1916 till riksdagen avlåten proposition (nr 176), under återopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till uppförande av byggnad för en statens provningsanstalt å i berörda protokoll angiven plats å Djurgården invid Stockholms Östra station samt för utrustning av nämnda anstalt bevilja ett anslag av 800,000 kronor och därav på extra stat för år 1917 under sjunde huvudtiteln anvisa ett belopp av 250,000 kronor.

Riksdagen, vars vederbörande utskott besökt såväl den nuvarande materialprovningsanstaltens vid tekniska högskolan lokaler som de för anstaltens nybyggnad föreslagna olika byggnadsplatserna vid statens järnvägsstation vid Albano och vid Östra stationen i Stockholm, har funnit behovet av en nybyggnad ådagalagt ävensom att den ifrågasatta platsen vid Östra stationen torde vara den lämpligaste. Riksdagen har

ej heller haft något att erinra mot de uppgjorda kostnadsberäkningarna, enligt vilka byggnadskostnaderna skulle uppgå till 695,000 kronor och kostnaderna för provningsanstaltens utrustning till 230,000 kronor eller sålunda sammanlagt för anstalten i fullbordat skick till 925,000 kronor, av vilken summa ett belopp av 125,000 kronor skulle anvisas ur manufakturförlagslånefonden och återstoden, 800,000 kronor, fördelade på tre år, utgå såsom riksstatsanslag.

Riksdagen har alltså till *uppförande av byggnad för en statens provningsanstalt* å i statsrådsprotokollet över finansärenden den 31 mars 1916 angiven plats å Djurgården invid Stockholms Östra station samt för utrustning av nämnda anstalt beviljat ett anslag av 800,000 kronor och därav på extra stat för år 1917 under sjunde huvudtiteln anvisat ett belopp av 250,000 kronor.

54:o) I punkt 54 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition om anvisande av medel för ändamålet, som kunde bliva förelagd riksdagen, för inredande av vissa rum i det s. k. gamla kungshusets källarvåning till ämbetslokaler m. m. bland de extra anslagen under sjunde huvudtiteln för år 1917 beräkna ett belopp av 15,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i skrivelse till riksdagen tillkännagivit, att Eders Kungl. Maj:t funnit frågan om framställning till riksdagen uti ifrågavarande ärende hava förfallit, i följd varav medel för berörda ändamål ej vidare behövde beräknas å 1917 års stat.

Om vad sålunda förekommit, har riksdagen velat härigenom erinra.

55:o) I punkt 55 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition i ämnet, som kunde varda förelagd riksdagen, för ändringsarbeten i lantmäteristyrelsens lokaler bland de extra anslagen under sjunde huvudtiteln för år 1917 beräkna ett belopp av 30,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en den 24 mars 1916 till riksdagen avlåten proposition (nr 131), under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till vidtagande, i huvudsaklig överensstämmelse med ett inom överintendentensämbetet upprättat förslag, av vissa eldsäkerhetsanordningar i lantmäteristyrelsens hus till skydd för därvarande arkiv å extra stat för år 1917 anvisa ett belopp av 30,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under innevarande år disponera beloppet i fråga.

De åtgärder till skyddandet av lantmäteristyrelsens arkiv, som enligt överintendentensämbetets ifrågavarande förslag skulle vidtagas, utgöras av dels införandet av värmeledning i styrelsens byggnad för en kostnad av 17,826 kronor dels ock särskilda eldsäkerhetsanordningar, såsom uppsättande av brandluckor för fönstren, förstärkningar av isoleringen för de elektriska belysningsledningarna m. m. i samtliga rum i den närmast i plan med Västra Trädgårdsgatan belägna, till arkiv för styrelsen avsedda våningen, vilka sistnämnda anordningar beräknats draga en kostnad av sammanlagt 12,174 kronor.

Riksdagens vederbörande utskott har vid besök i lantmäteristyrelsens lokaler funnit desamma synnerligen otillfredsställande såväl i fråga om utrymme som i avseende å eldsäkerheten. De av Eders Kungl. Maj:t nu föreslagna arbetena, vilka avse allenast tryggande av lantmäteristyrelsens arkiv mot eldfara, bestå i anordnande av centraluppvärmning i hela byggnaden, anbringande av förhydningsmassa på golven och rabitzputs i taken i vissa rum samt anskaffande av brandluckor för en del fönster, och innebära, enligt riksdagens mening, en avgjord förbättring i avseende å eldsäkerheten. Riksdagen har därför funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, detta så mycket hellre som, enligt vad riksdagen inhämtat, de föreslagna åtgärderna kunna beräknas komma att bestå och vara till nytta vare sig byggnaden kommer att fortfarande användas för lantmäteristyrelsens behov eller att på annat sätt disponeras.

Riksdagen vill i detta sammanhang uttala önskvärdheten av att frågan om beredande av förbättrade lokalförhållanden åt lantmäteristyrelsen snarast möjligt må vinna en tillfredsställande lösning. Skulle under tiden ytterligare utrymmen för arkivet erfordras, torde en del källarlokalerna i den nuvarande byggnaden lämpligen kunna utnyttjas för ifrågavarande ändamål.

Riksdagen har alltså *till vidtagande*, i huvudsaklig överensstämmelse med ett inom överintendentensämbetet upprättat förslag, *av vissa eldsäkerhetsanordningar i lantmäteristyrelsens hus till skydd för därvarande arkiv* å extra stat för år 1917 anvisat ett belopp av 30,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under innevarande år disponera beloppet i fråga.

56:o) I en den 14 april 1916 till riksdagen avlåten proposition (nr 177) har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att det Kungl. Maj:t och kronan tillhöriga kvarteret

Doktorn vid Valhallavägen mellan Artilleri- och Skeppargatorna inom Hedvig Eleonora församling i Stockholm må för ett pris av 500,000 kronor överlätas å patent- och registreringsverket för uppförande därå av ämbetslokal åt samma ämbetsverk, att i nämnda kvarter må för en kostnad av 1,200,000 kronor för berörda ändamål uppföras en byggnad i huvudsaklig överensstämmelse med av arkitekten Ragnar Östberg uppgjort förslag, samt att för gäldande av omförmälda kostnader å tillhopa 1,700,000 kronor må tagas i anspråk reservationerna å anslaget till upprätthållande av patent- och registreringsverkets verksamhet.

Riksdagen, vars vederbörande utskott besökt patent- och registreringsverkets nuvarande lokaler, har funnit, att även om desamma, inberäknat de i angränsande byggnader för ett belopp av 8,700 kronor för ämbetsverkets räkning förhyrda våningar, för tillfället icke kunna anses otillräckliga, nya lokaler i allt fall inom kort torde bliva erforderliga. I likhet med departementschefen finner riksdagen frågan om utvidgade och förbättrade lokaler för ämbetsverket lämpligen böra lösas så, att en helt ny byggnad för ämbetsverkets räkning uppföres, och då, enligt vad i ärendet är upplyst, reservationerna å sjunde huvudtitelns ordinarie anslag till upprätthållande av patent- och registreringsverkets verksamhet lämna tillgång till för ändamålet erforderliga medel, synes något skäl att uppskjuta avgörandet av denna fråga icke föreligga. Emot de framlagda ritningarna och kostnadsberäkningarna har riksdagen icke haft något att invända. Ej heller torde någon erinran kunna göras emot den föreslagna byggnadsplatsen, vilken utskottet jämväl besökt, eller mot den för tomten beräknade köpeskillingen.

På grund av vad riksdagen sålunda anfört och på de utav departementschefen i övrigt till stöd för ifrågavarande framställning anförda skäl, har riksdagen medgivit

dels att det Kungl. Maj:t och kronan tillhöriga kvarteret Doktorn vid Valhallavägen mellan Artilleri- och Skeppargatorna inom Hedvig Eleonora församling i Stockholm må för ett pris av 500,000 kronor överlätas å patent- och registreringsverket för uppförande därå av ämbetslokal åt samma ämbetsverk;

dels att i nämnda kvarter må för en kostnad av 1,200,000 kronor för berörda ändamål uppföras en byggnad i huvudsaklig överensstämmelse med av arkitekten Ragnar Östberg uppgjort förslag; samt

dels och att för gäldande av omförmälda kostnader å tillhopa 1,700,000 kronor må tagas i anspråk reservationerna å anslaget till upprätthållande av patent- och registreringsverkets verksamhet.

De kungl. teatrarna.

57:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts uti punkterna 56, 57 och 58 gjorda framställning har riksdagen i likhet med vad för innevarande år ägt rum, på extra stat för år 1917 anvisat

dels till gäldande av årspremier för brandförsäkring av operabyggnaden och dramatiska teaterns byggnad ett anslag av 40,176 kronor;

dels till gäldande av årspremie för brandförsäkring av staten tillhörig, i operabyggnaden förvarad lösegendom ett anslag av 3,668 kronor;

dels ock till gäldande av årspremie för brandförsäkring av staten tillhörig, i dramatiska teaterns byggnad förvarad lösegendom ett anslag av 1,735 kronor;

med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan innevarande år disponera berörda belopp å tillhoppa 45,579 kronor.

Diverse.

58:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 59 föreslagit riksdagen att höja det ordinarie förslagsanslaget till ersättning till städerna för mistad tolag, nu 3,000,000 kronor, med 500,000 kronor till 3,500,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, har alltså höjt det ordinarie förslagsanslaget till *ersättning till städerna för mistad tolag*, nu 3,000,000 kronor, med 500,000 kronor till 3,500,000 kronor.

59:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 60 gjorda framställning har riksdagen å extra stat för år 1917 anvisat ett belopp av 1,600,000 kronor, att fördelas mellan landsting och städer, som icke deltaga i landsting, efter förhållandet mellan den bevillning av fast egendom samt av inkomst, som debiterats på grund av vederbörande prövningsnämnds år 1917 verkställda eller fastställda taxeringar inom landstingsområde eller stad, varom nu nämnts, och den i samma ordning debiterade bevillningssumman för hela riket.

60:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 61 föreslagit riksdagen, att det ordinarie anslaget till ersättning till vissa städer och köpingar för till

statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel för år 1917 upptagas till ett belopp av 5,139,684 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, har alltså medgivit att det ordinarie anslaget till *ersättning till vissa städer och köpingar för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel* för år 1917 upptages till ett belopp av 5,139,684 kronor.

61:o) Till täckande av utgifter, som statskontoret och överintendentsämbetet förskottsvis bestritt för de i statsrådsprotokollet över finansärenden den 14 januari 1916 omförmälda ändamål, har Eders Kungl. Maj:t i punkt 62 av förevarande huvudtitel föreslagit riksdagen att å extra stat för år 1917 anvisa ett belopp av 674,797 kronor.

Riksdagen har till täckande av ovan omförmälda, *utav statskontoret och överintendentsämbetet anmälda förskott* å extra stat för år 1917 anvisat ett anslag av 674,797 kronor.

62:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *skrivmaterialier och expenser, ved m. m.*, nu 100,000 kronor, med 20,000 kronor till 120,000 kronor.

63:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 65 gjorda framställning har riksdagen till beredande i enlighet med de i statsrådsprotokollet över finansärenden den 14 januari 1916 angivna grunder av *extra lönetillägg* för innevarande år åt en del *tjänstemän och betjante i till finansdepartementet hörande ämbetsverk och kårer*, å extra stat för år 1917 anvisat såsom förslagsanslag ett belopp av 500 kronor.

64:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse anmält, har riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts i proposition den 17 april 1916 (nr 212) gjorda framställning för *beredande av krigstidshjälp åt befattningshavare i statens tjänst* i enlighet med i nämnda skrivelse närmare angivna grunder på extra stat för år 1917 under sjunde huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag av 139,000 kronor.

Övriga ordinarie anslag.

65:a) Beträffande övriga ordinarie anslag, som äro uppförda i riksstaten för innevarande år, har Eders Kungl. Maj:t icke föreslagit annan ändring, än att för jämnande av huvudtitelns slutsumma det ordinarie förslagsanslaget för bestridande av tryckningskostnader må sänkas från dess nuvarande belopp 133,137 kronor med 14 kronor till 133,123 kronor.

Riksdagen får anmäla, att samtliga ordinarie anslag under sjunde huvudtiteln, som här ovan icke blivit särskilt omförmälda, för år 1917 fastställts till samma belopp som uti innevarande års riksstat; dock att förslagsanslaget till bestridande av tryckningskostnader, som icke skola av andra medel gäldas, för jämnande av huvudtitelns slutsumma sänkts från 133,137 kronor med 14 kronor till 133,123 kronor.

Stockholm den 8 juni 1916.

Med undersätlig vördnad.

Förslag

till

Utgiftsstaten för tullverket att tillämpas under år 1917.

A. Avlöningsstaten.	K r o n o r.				
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tillägg.	Summa.	
I. Generaltullstyrelsen.					
1 generaltulldirektör	7,000	3,000	1,000	11,000	
1 byråchef	5,000	2,500	600	8,100	} Efter 5 år kan lönen höjas / med 600 kr.
3 byråchefer	—	—	—	24,300	
Kansliet.					
1 sekreterare	3,600	1,800	400	5,800	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter 10 år med ytterligare 500 kr.
1 sekreterare	—	—	—	5,800	
1 registrator	2,200	1,500	300	4,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr., efter 10 år med ytterligare 500 kr. och efter 15 år med än ytterligare 500 kr.
1 notarie	2,200	1,500	300	4,000	
3 notarier	—	—	—	12,000	
1 kvinnligt skrivbiträde	700	350	150	1,200	} Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kr. och efter 10 år med ytterligare 200 kr.
1 kvinnligt skrivbiträde	—	—	—	1,200	
Kameralbyrån.					
1 kamrerare	3,600	1,800	400	5,800	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter 10 år med ytterligare 500 kr.
1 förste revisor	3,600	1,800	400	5,800	
1 revisor och bokhållare	2,200	1,500	300	4,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr., efter 10 år med ytterligare 500 kr. och efter 15 år med än ytterligare 500 kr.
3 revisorer och bokhållare	—	—	—	12,000	
Revisionsbyrån.					
1 förste aktuarie	3,600	1,800	400	5,800	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter 10 år med ytterligare 500 kr.
1 aktuarie	2,200	1,500	300	4,000	
2 aktuarier	—	—	—	8,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr., efter 10 år med ytterligare 500 kr. och efter 15 år med än ytterligare 500 kr.
1 revisor	2,200	1,500	300	4,000	
7 revisorer	—	—	—	28,000	
Transport	—	—	—	154,800	

	K r o n o r.				
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tillägg.	Summa.	
Transport	—	—	—	154,800	
Tullbehandlings- och upplysningsbyrån.					
1 byråassistent	3,600	1,800	400	5,800	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter 10 år med ytterligare 500 kr.
1 byråassistent	—	—	—	5,800	
1 andre byråassistent	2,200	1,500	300	4,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr., efter 10 år med ytterligare 500 kr. och efter 15 år med än ytterligare 500 kr.
Till vikariatsersättning samt arvoden och flitpenningar åt extra biträden ävensom till renskrivningskostnad, <i>förslagsanslag</i>	—	—	—	125,000	
därför till gratifikationer åt extra ordinarie tjänstemän och vaktmästare hos styrelsen högst 3,000 kr.					
1 förste vaktmästare ¹	900	450	150	1,500	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr.
1 vaktmästare ¹	700	350	150	1,200	
6 vaktmästare ¹	—	—	—	7,200	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr. och efter 10 år med ytterligare 100 kr.
Transport	—	—	—	305,300	

¹ Åtnjuta beklädnad eller beklädnadsersättning samt kostnadsfri läkarvård jämte medikamenter i enlighet med vad i sådant avseende gäller beträffande till samma förmån berättigade befattningshavare vid tullverkets lokalförvaltning samt kust- och gränsbevakning. Om vaktmästare hos styrelsen i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej till honom utgå även som å lönen avdragas 100 kr. årligen.

	K r o n o r.				
	Fast av- löning.		Summa.	Efter resp. 3, 6 och 9 års tjänstgöring kan den fasta avlöningen höjas, varje gång med:	Pen- sions- under- lag.
Transport	—	—	—	305,300	—
II. Lokalförvaltningen samt kust- och gränsbevakningen.					
1. Tjänstemän av högre grad.					
a) Med bestämd tjänstgöringsort.					
1 kustbevakningschef i Skåne och Blekinge	5,500	5,500		}	4,400
1 kustbevakningschef i Hallands samt Göte- borgs och Bohus län.....	—	5,500			
1 gränsbevakningschef i Dalsland, Värm- land och Dalarna	4,800	4,800			3,600
1 överinspektör av klass 1 vid packhus- inspektionen i Stockholm	7,300	7,300		}	5,000
1 överinspektör av klass 1 vid d:o i Göte- borg	—	7,300			
1 överinspektör av klass 2 vid d:o i Malmö	6,300	6,300		}	4,500
2 överinspektörer av klass 2 vid tullbevak- ningsinspektionerna i Stockholm och Göteborg	—	12,600			
1 överinspektör av klass 3 vid d:o i Malmö	5,500	5,500		}	4,400
1 tullförvaltare av klass 1 vid tullkammaren i Stockholm	6,300	6,300			
12 tullförvaltare av klass 1 vid d:o i Norr- köping, Malmö, Hälsingborg, Trälleborg, Göteborg, Gävle och Sundsvall, vid upp- börds- och nederlagskontoren i Stock- holm och Göteborg, ävensom vid upp- börds- samt konfiskations- och kassörs- kontoret i Malmö	—	75,600		}	4,500
1 tullförvaltare av klass 2 vid tullkammar- ren i Kalmar	5,500	5,500			
4 tullförvaltare av klass 2 vid d:o i Lands-					
Transport	—	142,200	—	305,300	—

	K r o n o r.					
	Fast av- löning.	Summa.		Efter resp. 3, 6 och 9 års tjänstgöring kan den fasta avlöningen höjas, varje gång med:	Pen- sions- under- lag.	
Transport krona och Halmstad samt vid konfiska- tions- och kassörskontoren i Stockholm och Göteborg	—	142,200	—	305,300	—	—
1 tullförvaltare av klass 3 vid tullkamma- ren i Uppsåla	4,800	4,800				4,000
19 tullförvaltare av klass 3 vid d:o i Ny- köping, Jönköping, Oskarshamn, Visby, Karlskrona, Karlshamn, Åhus, Lund, Ystad, Varberg, Strömstad, Borås, Karl- stad, Örebro, Söderhamn, Hudiksvall, Härnösand, Luleå och Haparanda	—	91,200				3,600
1 tullförvaltare av klass 4 vid d:o i Söder- tälje	4,000	4,000				
20 tullförvaltare av klass 4 vid d:o i Eskils- tuna, Linköping, Västervik, Ronneby, Sölvesborg, Simrishamn, Falkenberg, Lysekil, Uddevalla, Lidköping, Mon, Charlottenberg, Västerås, Falun, Örn- sköldsvik, Östersund, Storlien, Umeå, Skellefteå och Riksgränsen	—	80,000			400	3,300
1 tullförvaltare av klass 5 vid d:o i Mem 3 tullförvaltare av klass 5 vid d:o i Vad- stena, Marstrand och Piteå	3,300	3,300				2,700
1 överkontrollör av klass 1 vid packhus- inspektionen i Stockholm	6,300	6,300				4,500
1 överkontrollör av klass 1 vid d:o i Göteborg	—	6,300				
1 överkontrollör av klass 2 vid tullkamma- ren i Stockholm	5,300	5,300				
3 överkontrollörer av klass 2 vid d:o i Malmö och Göteborg samt vid packhus- inspektionen i Malmö	—	15,900	391,200			3,800
Transport	—	—	391,200	305,300	—	—

	K r o n o r.					
	Fast av- löning.	Summa.		Efter resp. 3, 6 och 9 års tjänstgöring kan den fasta avlöningen höjas, varje gång med:	Pen- sions- under- lag.	
Transport	—	—	391,200	305,300	—	—
b) Övriga tjänstemän av högre grad.						
1 förste kontrollör	4,800	4,800				} 3,600
16 förste kontrollörer	—	76,800				
1 kontrollör	4,200	4,200				} 3,300
82 kontrollörer (därav 3 kontrollörer och uppbörds-kassörer samt 7 bevaknings- kontrollörer)	—	344,400				
1 kammarskrivare	2,800	2,800			} 400	} 2,100
245 kammarskrivare	—	686,000				
1 tullinspektör	2,600	2,600				} 2,000
7 tullinspektorer (därav 2 gränsinspektorer)	—	18,200				
1 tullfiskal	3,000	3,000				
3 tullfiskaler	—	9,000	1,151,800			
2. Tjänstemän av lägre grad.						
1 överuppsyningsman av klass 1	2,600	2,600			} 300	} 1,700
1 överuppsyningsman av klass 1	—	2,600				
1 överuppsyningsman av klass 2	2,300	2,300				
3 överuppsyningsmän av klass 2 (därav 1 befälhavare å kustbevakningsångare)	—	6,900			} 200	} 1,700
1 gränsöveruppsyningsman	2,600	2,600				
1 kustöveruppsyningsman	2,100	2,100				
26 kustöveruppsyningsmän	—	54,600			} 150	} 1,300
1 uppsyningsman av klass 1	2,050	2,050				
41 uppsyningsmän av klass 1	—	84,050				} 1,200
1 uppsyningsman av klass 2	1,900	1,900				
22 uppsyningsmän av klass 2	—	41,800				} 1,100
1 uppsyningsman av klass 3	1,750	1,750				
Transport	—	205,250	1,543,000	305,300	—	—

	K r o n o r.					Pensions- under- lag.
	Fast av- löning.	Summa.			Efter resp. 3, 6 och 9 års tjänstgöring kan den fasta avlöningen höjas, varje gång med:	
Transport	—	205,250	1,543,000	305,300	—	—
23 uppsyningsmän av klass 3	—	40,250			150	1,100
1 gränsuppsyningsman	2,050	2,050				1,300
6 gränsuppsyningsmän	—	12,300			1,100	
1 kustuppsyningsman	1,650	1,650				1,000
65 kustuppsyningsmän	—	107,250			900	
1 vaktmästare av klass 1	1,750	1,750				1,000
496 vaktmästare av klass 1	—	868,000			900	
1 vaktmästare av klass 2	1,500	1,500				1,000
190 vaktmästare av klass 2 (därav 2 an- ställda å kustbevakningsångare)	—	285,000			900	
1 vaktmästare av klass 3	1,200	1,200				1,000
62 vaktmästare av klass 3	—	74,400			900	
1 gränssidare	1,500	1,500				1,000
163 gränssidare	—	244,500			900	
1 kustvakt	1,300	1,300				900
41 kustvakter	—	53,300			900	
1 kustroddare	1,200	1,200				900
225 kustroddare	—	270,000	2,172,400			
Till ortstillägg åt befattningshavare vid lokal- tullförvaltningarna i Stockholm, Hapa- randa och Riksgränsen, <i>förslagsanslag</i>	—	—	56,000			
Till arvoden åt föreståndare för tullförvalt- ningsavdelning i Göteborg och Malmö för utövande av i § 18 i avlöningsreg- lementet omförmålt uppdrag, <i>förslags- anslag högst</i>	—	—	2,000			
Transport	—	—	3,773,400	305,300	—	—

	K r o n o r.					
	Fast av- löning.	Summa.		Efter resp. 3, 6 och 9 års tjänstgöring kan den fasta avlöningen höjas, varje gång med:	Pen- sions- under- lag.	
Transport	—	—	3,773,400	305,300	—	—
Till arvoden åt tullexpeditions- och gräns- stationsföreståndare, <i>förslagsanslag</i> ...	—	—	12,000			
Till arvoden åt ordinarie tjänstemän för tullbehandling av passagerareffekter, <i>förslagsanslag</i>	—	—	10,000			
Till vikariatsersättning, extra biträden m. m., <i>förslagsanslag</i>	—	—	750,000	4,545,400		
därav för utbetalande av flyttningshjälp åt tjänstemän högst 2,000 kronor.						
Säger	—	—	—	4,850,700	—	—
B. Ålderstilläggsstaten.						
<i>Förslagsanslag</i>				450,000		
				Transport 5,300,700		

	K r o n o r.					Kronor.
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	För befattningen upptagen avlöning i			
			1915 års stat.	1904 års stat.	1910 års stat.	
Transport	—	—	—	—	—	5,300,700
C. Övergångsavlöningsstaten.						
Stockholm.						
Generaltullstyrelsen.						
Generaltulldirektören S. F. R. P. Cederschiöld ¹	6,200	2,800	—	—	9,000	
<i>Anm.</i> Ämbetet utbytes vid innehavarens avgång mot ett generaltulldirektörsämbete med	—	—	11,000	—	—	
Tullkammaren.						
Andre kontrollören E. G. M. Lindh	2,500	500	—	3,000	—	
<i>Anm.</i> Tjänsten utbytes vid innehavarens avgång mot en kontrollörstjänst med	—	—	4,200	—	—	
Tullbevakningsinspektionen.						
Överinspektören N. G. Nordquist ²	4,200	800	—	—	5,000	
<i>Anm.</i> Tjänsten utbytes vid innehavarens avgång mot en överinspektörstjänst med	—	—	6,300	—	—	
Västervik.						
Tullförvaltaren H. V. E. Moberg	3,000	1,000	—	4,000	—	
<i>Anm.</i> Tjänsten utbytes vid innehavarens avgång mot en tullförvaltartjänst med	—	—	4,000	—	—	
Transport	—	—	25,500	7,000	14,000	5,300,700

¹ Åtnjuter boställsvåning i ett staten och Stockholms stad gemensamt tillhörigt hus enligt kungl. brev den 23 februari 1825.

² Åtnjuter boställsvåning i ett staten och Stockholms stad gemensamt tillhörigt hus enligt kungl. brev den 10 maj 1867.

	K r o n o r					Kronor.
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	För befattningen upptagen avlöning i			
			1915 års stat.	1904 års stat.	1910 års stat.	
Göteborg.						
Packhusinspektionen.						
Transport	—	—	25,500	7,000	14,000	5,300,700
Överinspektoren J. H. Lindquist	4,000	3,000	—	7,000	—	
Anm. Tjänsten utbytes vid innehavarens avgång mot en överinspektorstjänst med	—	—	7,300	—	—	
Säger	—	—	32,800	14,000	14,000	
Transport	—	—	—	—	—	5,300,700

	K r o n o r.	
D. Indragningssstaten.		
Visby.		
Jaktuppsyningsmannen T. A. Thomsson		1,100
Malmö.		
Kustvakten till häst J. A. Möller		400
Landskrona.		
Kustroddaren A. P. L. Bahr		700
Hälsingborg.		
Kustvakten till fot C. J. Persson		360
Transport	2,560	5,300,700

	Kronor.		
	Transport	2,560	5,300,700
Halmstad.			
Kustroddaren J. R. Bengtsson		700	
Falkenberg.			
Kustuppsyningsmannen C. G. Meyer		800	
Jaktuppsyningsmannen C. F. Andersson		1,100	
Varberg.			
Kustroddaren J. A. Berndtsson		700	
> J. A. A. Gustafsson		700	
> A. Andersson		700	
Göteborg.			
Kustuppsyningsmannen A. G. Christensson		800	
Kustroddaren E. Svensson		700	
> A. L. Säterström		700	
Lysekil.			
Kustroddaren C. W. H. Ofverman		700	
Härnösand.			
Vaktmästaren N. F. Rosenqvist		700	
Östersund.			
Gränsridaren J. P. Bodin		700	
Umeå.			
Vaktmästaren A. Rönmark		900	12,460
E. Pensionsstaten för avskedade tjänst innehavare.			
<i>Förslagsanslag</i>		—	300,000
F. Pensionsstaterna för avlidna tjänst innehavares efterlämnade änkor och barn.			
a) För beredande av den genom nådiga reglementet den 16 februari 1833 stadgade pensionering, <i>förslagsanslag</i>		25,000	
b) Bidrag till tullstatens enskilda pensionsinrättning, bestämt anslag		10,000	35,000
G. Omkostnadsstaten.			
Anslag till vissa arvoden enligt särskild förteckning, <i>förslagsanslag</i>		7,570	
> > rese- och traktamentskostnader, <i>förslagsanslag</i>		20,000	
> > tullhusbyggnader och reparationer samt hushyror och tomtören, <i>förslagsanslag</i>		15,000	
	Transport	42,570	5,648,160

		K r o n o r.	
	Transport	42,570	5,648,160
Anslag till underhåll och drift av tullverkets ångare samt bränsle för kustbevakningspersonalens tjänstebåtar, <i>förslagsanslag</i>		30,000	
» » expenser, <i>förslagsanslag</i>		125,000	
» » post- och telegraphporto, <i>förslagsanslag</i>		20,000	
» » läkarvård och medikament samt begravningshjälp, <i>förslagsanslag</i>		15,000	
» » skeppsmättningskostnad, <i>förslagsanslag</i>		38,200	
» » gratifikationer åt krono- och lots- samt kanalbetjante, som utmärka sig genom nitisk tillsyn och kontroll mot överträdelse av tullförfattningarna		1,500	
» » jakt- och båtlega samt hästlega och resekostnader, <i>förslagsanslag</i>		175,000	
» » utbildning i tulltjänsten, <i>förslagsanslag</i>		21,000	
» » tulltjänstemäns av lägre grad beklädnad och beväring, <i>förslagsanslag</i>		125,000	
» » beslagarandelar, tullstatens enskilda pensionsinrättnings andelar av böter samt tulltjänstemäns andelar av ersättning för vissa tjänstförrättningar, <i>förslagsanslag</i>		500,000	
» » hemliga utgifter		6,000	
» » diverse utgifter, <i>förslagsanslag</i>		45,620	1,144,890
	Summa kronor		6,793,050

Förteckning å arvoden på tullverkets omkostnadsstat för år 1916.

		K r o n o r.
Stockholms rådstuvurätts avdelning för tullmål:		
1 ordförande	600:—	
2 ledamöter å 375 kronor	750:—	
1 notarie	750:—	2,100
Övriga rådstuvurätter för avgörande av tullmål enligt nådiga breven den 15 februari 1841 och den 6 april 1858, tillsammans förslagsvis upptagna		1,900
Arvode till särskild ordförande i gränstullrätterna inom Jämtlands län		750
» » » » i gränstullrätten inom Norrbottens län		2,000
» » tolk för finska språket vid » » » »		300
» » präst i Sandhamn		250
» » skollärare i Landsort		70
» » » i Huvudskär		100
» » » i Sandhamn		100
	Summa kronor	7,570

**Tabell över anslagen under riksstatens sjunde huvudtitel.
Finansdepartementet.**

		Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
		Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
A. Departementet.									
1	Departementschefen					17,000	—		
2	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli					58,000	—		
3	Provisorisk lönerreglering för departementet, <i>förslagsanslag</i>							7,965	—
4	Extra föredragande i departementet							7,000	—
5	Extra kanslisekreterare i departementet							5,250	—
6	Biträde inom departementet vid beredning av ärenden rörande bankväsendet m. m., <i>förslagsanslag, högst</i>					4,700	—		
	Säger för departementet					79,700	—	20,215	—
B. De centrala ämbetsverken.									
Kammarkollegium:									
1	Kammarkollegium	128,000	—						
2	Extra advokatfiskal hos kammarkollegium			6,000	—				
3	Ordnande av vissa kammarkollegii andra arkivkontor tillhörande handlingar			1,500	—				
4	Förstärkning av arbetskrafterna hos kammarkollegium			69,275	—	128,000	—	76,775	—
Statskontoret:									
5	Statskontoret					169,000	—		
6	Förstärkning av arbetskrafterna å statskontorets riksbokslutsbyrå							9,625	—
Mynt- och justeringsverket:									
7	Bestridande av de med mynt- och justeringsverkets drift förenade kostnader, <i>reservationsanslag</i> , att av inkomst av myntning och justering direkt utgå					915,000	—		
Kommerskollegium:									
8	Kommerskollegium	144,165	—						
9	Provisorisk lönerreglering för kommerskollegium, <i>förslagsanslag</i>			12,345	—				
10	Förstärkning av arbetskrafterna å kommerskollegii industribyrå			10,532	—				
11	Teknisk konsulent å kommerskollegii industribyrå			5,825	—				

	Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
12								
13			10,050	—				
14			164,200	—				
15			5,525	—				
16			3,000	—				
17			12,000	—				
			1,175	—	144,165	—	224,652	—
18					258,300	—		
19							44,200	—
20	76,900	—						
21	22,790	—						
22			10,420	—				
23			21,200	—				
24			14,900	—				
25	2,000	—			101,690	—	46,520	—
26	50,600	—						
27			6,695	—				
28			10,000	—	50,600	—	16,695	—
29					540,600	—		
30							4,000	—
31					63,400	—		
					2,370,755	—	422,467	—

		Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
		Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
C. Bergsbruket.									
1	Bergsstaten					33,000	—		
2	Provisorisk lönereglering för bergmästarna, <i>förslagsanslag</i>							11,250	—
Befrämjande i allmänhet av bergsbruket:									
3 a	<i>Bestämt anslag</i>	2,700	—						
3 b	<i>Reservationsanslag</i>	3,000	—			5,700	—		
Bergsskolorna i Filipstad och Falun:									
4 a	<i>Bestämt anslag</i>			27,000	—				
4 b	<i>Förslagsanslag</i>			1,800	—			28,800	—
Säger för bergsbruket						38,700	—	40,050	—
D. Handel och sjöfart.									
1	Handelshögskolan i Stockholm							30,000	—
Handelsundervisningsanstalter:									
2	Handelsgymnasier, <i>förslagsanslag</i> , högst	115,000	—						
3	Handelsundervisningsinspektionen, <i>förslagsanslag</i> , högst	1,500	—			116,500	—		
4	Hälsingborgs handelsgymnasium							10,000	—
5	Exportstipendier, <i>reservationsanslag</i>							20,000	—
6	Handelsstudiestipendier, <i>reservationsanslag</i>							10,000	—
7	Bidrag till Sveriges allmänna exportförenings verksamhet under år 1916							17,600	—
8	Understöd till auktoriserade handelskam- mare i riket, <i>förslagsanslag</i> , högst							36,000	—
9	Bidrag till en internationell byrå i Bryssel för handelsstatistik, <i>förslagsanslag</i>							650	—
10	Bidrag till internationella statistiska institu- tets permanenta byrå i Haag							1,000	—
11	Ersättning till sjömanshusen							40,000	—
12	Arvoden till två dispaschörsassistenter							4,000	—
18	Flytdocka i Göteborg							250,000	—
14	Internationell patrulleringstjänst i Norra Atlanten m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst							14,600	—
15	Understöd till aktiebolaget svenska ostasia- tiska kompaniet för fortsatt uppehållande av regelbunden ångfartygsförbindelse mellan Sverige och Ostasien, <i>förslagsanslag</i> , högst							165,000	—
Säger för handel och sjöfart						116,500	—	598,850	—
E. Industri, hantverk och slöjd.									
1 a	Befrämjande i allmänhet av slöjderna: <i>Bestämt anslag</i>	28,500	—						

		Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
		Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
Reservationsanslag:									
1 b	Reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, vilka icke ägna sig åt bergshanteringen	12,500:—							
1 c	Reseunderstöd åt idkare av hantverk och annan mindre industri	9,000:—							
1 d	Reseunderstöd åt verkmästare och förmän inom industrien	7,500:—							
		29,000	—			57,500	—		
2	Vävskolan i Borås							8,150	—
3	Sveriges hantverksorganisation							4,000	—
4	Föreningen för svensk hemslöjd							15,000	—
	Säger för industri, hantverk och slöjd					57,500	—	27,150	—
F. Skatteomkostnader.									
Tullverket:									
1	Tullverket, <i>förslagsanslag</i>	6,793,050	—						
2	Förstärkning av arbetskrafterna hos generaltullstyrelsen, <i>förslagsanslag</i> , högst			22,000	—				
3	Förstärkning av arbetskrafterna vid tullverkets lokalförvaltning, <i>förslagsanslag</i> , högst			205,830	—	6,793,050	—	227,830	—
Kontrollstyrelsen:									
4	Kontrollstyrelsen					34,200	—		
5	Förstärkning av arbetskrafterna hos kontrollstyrelsen							20,350	—
6	Kontroll å tillverkningsavgifter, <i>förslagsanslag</i>					800,000	—		
7	Stämpelomkostnader, <i>förslagsanslag</i>					420,000	—		
8	Kostnader för taxering till skatt å inkomst och förmögenhet, <i>förslagsanslag</i>					820,000	—		
9	Observations- och uppborädsprocenter m. m., <i>förslagsanslag</i>					20,000	—		
	Säger för skatteomkostnader					8,887,250	—	248,180	—
G. Kronans publika hus.									
1	Lyshållning m. fl. utgifter för kronans publika hus i Stockholm, <i>förslagsanslag</i>					50,000	—		
2	Byggnader och reparationer, <i>reservationsanslag</i>					370,000	—		
3	Uppförande av byggnad för en statens provningsanstalt m. m.							250,000	—
4	Vissa eldsäkerhetsanordningar i lantmäteristyrelsens hus till skydd för därvarande arkiv							30,000	—
	Säger för kronans publika hus					420,000	—	280,000	—

	Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
H. De kungl. teatrarna.								
1	Kungl. operan				60,000	—		
2	Brandförsäkring av operabyggnaden och dramatiska teaterns byggnad						40,176	—
3	Brandförsäkring av staten tillhörig, i operabyggnaden förvarad lösegendom						3,668	—
4	Brandförsäkring av staten tillhörig, i dramatiska teaterns byggnad förvarad lösegendom						1,735	—
	Säger för de kungl. teatrarna				60,000	—	45,579	—
I. Diverse.								
1	Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>				55,000	—		
2	Ersättning till städerna för mistad tolag, <i>förslagsanslag</i>				3,500,000	—		
	Städers friheter, <i>förslagsanslag</i> :							
3 a	Direkt anvisning				44,670	—		
3 b	Frierheter				30	—	44,700	
4	Restitutioner, <i>förslagsanslag</i>						300,000	
5	Bidrag till landsting och städer, som icke deltaga i landsting						1,600,000	
6	Ersättning till vissa städer och köpingar för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel				5,139,684	—		
7	Ersättning till landsting och städer, som ej deltaga i landsting, för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel				3,100,000	—		
8	Vederlag för nedlagda utskänkningsrättigheter, <i>förslagsanslag</i>				100,000	—		
9	Till täckande av vissa förskott						674,797	
10	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>				50,000	—		
11	Skrivmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslagsanslag</i>				120,000	—		
12	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>				133,123	—		
13	Extra lönetillägg för år 1916, <i>förslagsanslag</i>						500	—
14	Krigstidshjälp för år 1916, <i>förslagsanslag</i>						139,000	—
15	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>				32,000	—		
	Säger för diverse				12,574,507	—	2,414,297	—
	Summa				24,604,912	—	4,096,788	—